

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปี 2546-2551 ถือว่าเป็นช่วงวิกฤตการณ์เศรษฐกิจโลก เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกเกิดการผันผวน เพราะราคาน้ำมันได้มีการปรับราคาขึ้นลงอย่างต่อเนื่อง บางครั้งการปรับราคาน้ำมันเกิดขึ้นแบบวันต่อวัน และเหตุการณ์ปลายปี พ.ศ. 2550 เกิดวิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์ หรือ ซัมฟาร์ม (Subprime Loan หรือ Subprime Mortgage) คือ สถาบันการเงินในอเมริกาให้ลูกหนี้ที่มีคุณสมบัติต่ำกว่ามาตรฐานกู้ยืม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเกิดจากการซื้อสังหาริมทรัพย์ หรือการกู้ยืมเงินที่มีสังหาริมทรัพย์ค้ำประกัน เหตุการณ์ข้างต้นเป็นการสะท้อนถึงภาวะความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก ที่พร้อมจะเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการโดยตรงและทางอ้อม สิ่งที่มีมองเห็นได้อย่างชัดเจน คือ อัตราแลกเปลี่ยนในการส่งออกซึ่งปัจจุบัน ค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับ 1 ดอลลาร์สหรัฐ (USD) เท่ากับ 33.25 บาท (29 พฤศจิกายน 2552) หากเทียบเดือนเดียวเมื่อปี 2549 เท่ากับ 36.02 บาท หากเป็นธุรกิจส่งออกต้องวางแผนรับมือกับค่าเงินบาทที่ต่างกันถึง 2.77 บาท (ธนาคารแห่งประเทศไทย: 2552) และต้นทุนด้านการขนส่งหรือค่าน้ำมัน เช่น ราคาน้ำมันดีเซล B5 ณ วันที่ 8 มกราคม 2552 เท่ากับ 17.44 เทียบกับ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2552 เท่ากับ 26.79 ซึ่งต่างกันถึง 9.35 บาท (สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน: 2552) แสดงให้เห็นถึงการเตรียมความพร้อม วิธีการแก้ปัญหา และวางแผนรับมือกับตัวเลขที่นับวันมีแต่จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ต้องมีกระบวนการบริหารจัดการต้นทุน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยประคับประคองให้องค์กรก้าวไปถึงเป้าหมายธุรกิจตามที่ตั้งหวังไว้ ท่ามกลางเศรษฐกิจที่ผันผวน แม้บางครั้งดูเหมือนว่าธุรกิจโดยรวมอาจจะมีตัวเลขขายเพิ่มสูงขึ้น แต่เบื้องหลังนั้นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไม่ได้ลดต่ำลง ในขณะเดียวกันปัจจัยภายนอกอื่น เช่น ผลกระทบของราคาน้ำมัน อัตราดอกเบี้ย การแข่งขันในการเปิดการค้าเสรีทางการค้า (FTA) หรือการหลังไหลการนำเข้าของสินค้าจากประเทศจีนซึ่งมีต้นทุนสินค้า และราคาขายที่ต่ำกว่าประเทศไทย เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ มีทางออกประการเดียว คือ ต้องหันมาลดต้นทุนทั้งปัจจัยภายใน และภายนอก เพื่อแยกแยะหาต้นทุนจริงของสินค้าและบริการแต่ละชนิด หากจุดอ่อน และส่วนที่จะรั้งความสามารถในการแข่งขันต่อไป

จังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีเขตการค้าชายแดนซึ่งติดกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 2 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ ราชอาณาจักรกัมพูชา ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพและความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ในภาพรวมของจังหวัดอุบลราชธานี มีโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 907 โรงงาน มูลค่าเงินลงทุนรวม 16,480,496,756 บาท มีการจ้างงาน 13,593 คน (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี, 2551) มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศ แสดงให้เห็นถึงภาวะของการอยู่ในโลกของธุรกิจที่แข่งขันกันอย่างรุนแรง และสภาพเศรษฐกิจในช่วงปี พ.ศ. 2550-2552 ที่ผ่านมา ผู้ประกอบการต้องหาหนทางหรือ กลยุทธ์ในการลดต้นทุน เพื่อให้ธุรกิจสามารถอยู่รอด และก้าวไปข้างหน้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงวิธีการ และผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อต้นทุนการผลิต ตลอดจนกลยุทธ์การนำข้อมูลการบัญชีต้นทุนมาใช้ในการบริหารจัดการของโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดอุบลราชธานี

1.2 คำถามการวิจัย

- 1.2.1 การใช้กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร
- 1.2.2 ผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร
- 1.2.3 การนำข้อมูลด้านการบัญชีต้นทุนมาบริหารจัดการในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดอุบลราชธานี เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1.3.1 เพื่อศึกษาการใช้กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี
- 1.3.1 เพื่อศึกษาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี
- 1.3.2 เพื่อศึกษาการนำข้อมูลด้านการบัญชีต้นทุนมาบริหารจัดการในโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี

1.4 ขอบเขตการวิจัย

- 1.4.1 **ขอบเขตด้านประชากร**
โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี พนักงานบัญชี และผู้บริหารของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี
- 1.4.2 **ขอบเขตด้านภูมิศาสตร์**
งานวิจัยนี้มีขอบเขตด้านภูมิศาสตร์ ณ พื้นที่ จังหวัดอุบลราชธานี
- 1.4.3 **ขอบเขตด้านระยะเวลา**
ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย 12 เดือน

1.5 นิยามศัพท์

กลยุทธ์	หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ โดยกลยุทธ์นี้ จะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical success factors)
การลดต้นทุน	หมายถึง การขจัดความสิ้นเปลืองให้หมดสิ้น และการยกเลิกวิธีการ โดยหาแนวทางใหม่ให้เกิดความประหยัดในการผลิตสินค้าหรือบริการ
โรงงานอุตสาหกรรม	หมายถึง โรงงานหรือสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์หรือซ่อมผลิตภัณฑ์โดยบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลรวมกันเป็นผู้ประกอบการ ในจังหวัดอุบลราชธานี

1.6 ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

- 1.6.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะการประกอบกิจการ (จำแนกตามหมวดอุตสาหกรรม)ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุน ผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2552) ลักษณะการจัดทำบัญชี และจำนวนพนักงานในโรงงาน

1.6.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- ผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันของกิจการ 3 องค์กรประกอบ ดังนี้
  1. ผลกระทบต่อวัตถุดิบทางตรง
  2. ผลกระทบต่อค่าแรงงานทางตรง
  3. ผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการผลิต
- กลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม 3 องค์กรประกอบ ดังนี้
  1. กลยุทธ์การลดต้นทุนของวัตถุดิบทางตรง
  2. กลยุทธ์การลดต้นทุนของค่าแรงงานทางตรง
  3. กลยุทธ์การลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายในการผลิต
- วิธีกรใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม สามารถอธิบายในรูปแบบของกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

1. รูปแบบของกิจการ
2. ประเภทของโรงงานอุตสาหกรรม
3. จำนวนเงินลงทุน
4. กำลังการผลิต

ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม

กลยุทธ์ลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 3 องค์กรประกอบ คือ

1. วัตถุดิบ
2. แรงงาน
3. ค่าใช้จ่ายในการผลิต

การใช้ข้อมูลทางการบัญชี

1. การบัญชีต้นทุน
2. การบัญชีบริหาร
3. การวางแผนและการควบคุมกำไร

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผลผลิต

1. โรงงานอุตสาหกรรมได้รับแนวคิดในการลดต้นทุน และใช้เป็นแนวทางในการลดต้นทุนต่อไป
2. สร้างองค์ความรู้ด้านกลยุทธ์ในการลดต้นทุนของ โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี
3. นำมาประกอบการเรียนการสอนในวิชาการบัญชีบริหาร การบัญชีต้นทุน และการวางแผน และการควบคุมกำไร
4. บทความที่คาดว่าจะตีพิมพ์ /นำเสนอ เรื่อง กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรม ในวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
5. ส่งบทความเผยแพร่กับศูนย์พัฒนาธุรกิจ ฝ่ายเศรษฐกิจ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

1.7.2 ผลลัพธ์

1. โรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานีได้รับแนวคิดในการลดต้นทุน และใช้เป็นแนวทางในการลดต้นทุน รวมทั้งมีกลยุทธ์ในการลดต้นทุนที่เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จังหวัดอุบลราชธานี อาทิการจัดบริการวิชาการแก่ชุมชน
2. เอกสารประกอบคำสอนวิชา การวางแผนและการควบคุมกำไร หลักสูตร บัญชีต้นทุน ทัศนะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
3. นำความรู้มาเผยแพร่ในการบริการวิชาการสู่ชุมชน อันได้แก่ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ที่ประกอบการลักษณะธุรกิจผลิต
4. นำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับใช้ภาคอุตสาหกรรม ในจังหวัดอุบลราชธานี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรม โดยแบ่งรายละเอียดออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. การใช้ข้อมูลทางการบัญชี
2. องค์ประกอบของต้นทุน
3. กลยุทธ์ในการลดต้นทุน
4. ผลงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 การใช้ข้อมูลทางการบัญชี

ข้อมูลทางการบัญชีเปรียบเสมือนภาษาทางธุรกิจ หากจะรู้จักธุรกิจให้เข้าใจลึกซึ้ง ก็ต้องทราบถึงวิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีที่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่ข้อมูลทางการบัญชีสามารถแบ่งออกเป็น แขนงการบัญชีภาษีอากร แขนงการบัญชีการเงิน แขนงการตรวจสอบบัญชี และแขนงการบัญชีบริหาร ซึ่งทุกแขนงมีความสำคัญเท่ากันหมด จะขาดจากกันไม่ได้ แต่ในงานวิจัยเรื่องกลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรม จะมุ่งเน้นเฉพาะการใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารทั้งหมด

การบัญชีบริหารสามารถอธิบายออกเป็น 3 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การบัญชีต้นทุน
2. การบัญชีบริหาร
3. การวางแผนและควบคุมกำไร

2.1.1 การบัญชีต้นทุน

การบัญชีต้นทุน (Cost Accounting) จัดเป็นวิธีการทางบัญชีที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางด้านต้นทุนของธุรกิจ ประเภทอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์พื้นฐานในการจัดทำรายงานทางการเงินตลอดจนวิเคราะห์ และจำแนกข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารต้นทุน (Cost Management) ตามความต้องการของผู้บริหาร ในปัจจุบันนี้ไม่ใช่แต่กิจการประเภทอุตสาหกรรมเท่านั้น ที่จะต้องใช้วิธีการทางบัญชีหรือข้อมูลของบัญชีต้นทุน แต่ยังมีธุรกิจอีกหลายประเภท เช่น โรงแรม โรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย ธนาคาร บริษัทเงินทุน บริษัทสายการบิน และกิจการอื่น ๆ อีกมากมายที่ได้มีการนำวิธีการบัญชีต้นทุนไปประยุกต์ใช้เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหาร อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ที่สำคัญของข้อมูลทางบัญชีต้นทุนพอสรุปได้ดังนี้ (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ ,2551:3)

2.1.1 เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนการผลิต ตลอดจนต้นทุนขาย (Cost of goods sold) ประจำงวด ซึ่งจะนำไปหักออกจากรายได้ในงบกำไรขาดทุน เพื่อช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการว่ามีผลกำไรหรือขาดทุนอย่างไร

2.1.2 เพื่อใช้ในการตีราคาสินค้าคงเหลือ (Inventory Evaluation) ในธุรกิจอุตสาหกรรม สินค้าคงเหลือที่จะปรากฏในงบดุลจะประกอบด้วย วัตถุดิบ งานระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งการแสดง

มูลค่าของสินค้าคงเหลือเหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง หรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดจำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางบัญชีต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ

2.1.3 เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจวางแผนและควบคุม (Planning and Control) ซึ่งจะช่วยผู้บริหารสามารถดำเนินธุรกิจไปอย่างมีแบบแผน และบรรลุเป้าหมายตามความต้องการของธุรกิจมากที่สุด นอกจากนี้ข้อมูลทางบัญชีต้นทุนยังช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความผิดพลาดหรือจุดบกพร่องในการดำเนินธุรกิจ เพื่อหาทางกำหนดวิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ไขเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างทันท่วงที

2.1.4 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อตัดสินใจ(Decision Making) ทั้งนี้ในการดำเนินธุรกิจ ผู้บริหารมักจะต้องประสบปัญหาที่จะต้องทำการแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในระยะสั้น หรือปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อในระยะยาวก็ตาม เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการรับใบสั่งซื้อพิเศษ การปิดโรงงานชั่วคราว การเพิ่ม – ลดรายการผลิต การตั้งราคาสินค้า การวิเคราะห์กำไร การกำหนดกลยุทธ์ในการประมุลงาน เป็นต้น

2.2 การบัญชีบริหาร

การบัญชีบริหาร เป็นการใช้เทคนิคทางการบัญชีและการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการเงินและจากแหล่งต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลทางด้านการบัญชีต้นทุน มาตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร เรียกว่า “ระบบข้อมูลทางการบัญชีบริหาร” เพื่อใช้ทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. การประสานงานและการควบคุม
2. การวางแผนงาน
3. การตัดสินใจ

เมื่อผู้บริหารทำการวางแผนเป้าหมาย (Goals) ขององค์กรในอนาคตแล้ว ข้อมูลจากระบบการบัญชีบริหารจะเข้ามาช่วยให้ดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดย (สุปราณี และคณะ, 2550: 5)

1. ใช้ข้อมูลเพื่อตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ (Strategies) ในการดำเนินงาน ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้น อย่างไรก็ตาม กลยุทธ์ที่วางไว้สมควรถูกทบทวนและปรับเปลี่ยน ถ้าสภาพแวดล้อมในการดำเนินงานมีการเปลี่ยนแปลงไป

2. ใช้ข้อมูลเพื่อทำการแปลงกลยุทธ์ให้เป็นวิธีการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ (Actions)

3. ใช้ข้อมูลเพื่อทำการวางแผนการปฏิบัติงาน (Action Plans) และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับจากแผนงานดังกล่าว (Expected Outcomes) ในทางการปฏิบัติ การวางแผนงานจะกระทำใน 2 ลักษณะควบคู่กันไป คือ

3.1 การวางแผนระยะสั้น (Short-Term Plan) มีระยะเวลา 1 ปี หรือ 1 รอบการดำเนินงานปกติ (Operating Cycle) ดังนั้น เนื้อหาจึงเน้นกิจกรรมปกติที่เกิดขึ้นเป็นประจำ

3.2 การวางแผนระยะยาว(Long-Term Plan) มีระยะเวลา 4-5 ปีขึ้นไป หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงวงจรชีวิตของธุรกิจ(Business Life Cycle) ดังนั้นเนื้อหาจึงเน้นกิจกรรมที่จะทำให้องค์กรมีศักยภาพมากขึ้น(Competitive) เจริญเติบโต(Growth) และเกิดมูลค่าเพิ่ม (Value Added)

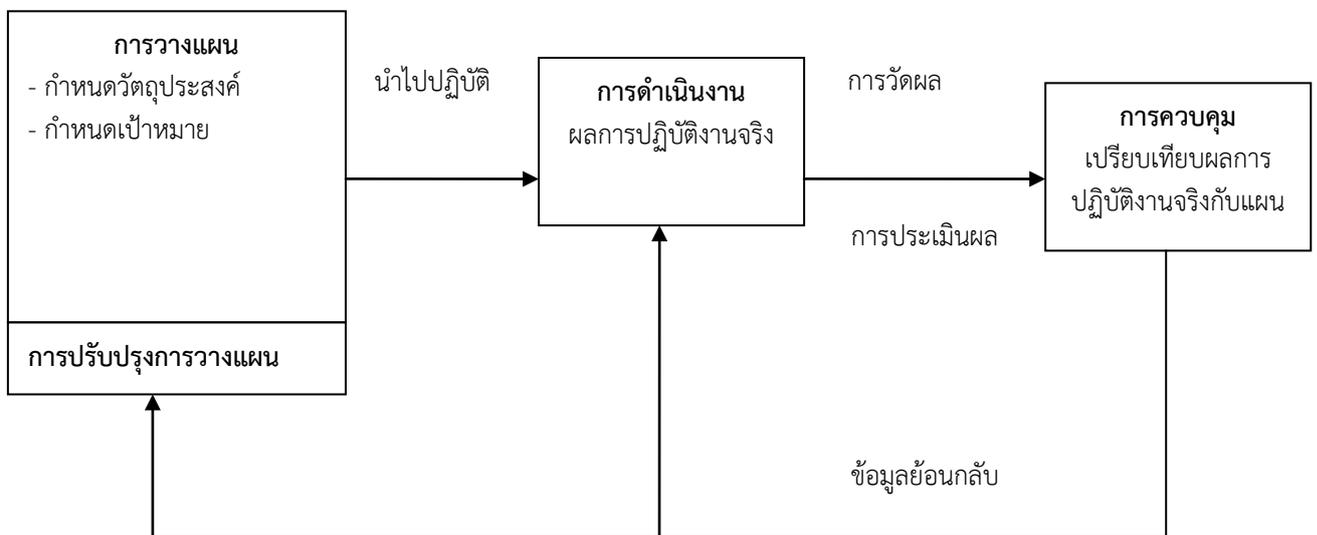
4. ใช้ข้อมูลเพื่อสื่อสาร (Communicating) ให้สมาชิกทุกคนได้ทราบทิศทางขององค์กร วิธีการปฏิบัติงาน ความคาดหวังจากองค์กร และใช้ในการประสานงาน (Coordinating) ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กรด้วย

5. ใช้ข้อมูลการควบคุม (Controlling) และสั่งการ (Directing) สำหรับงานประจำวัน ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้
6. ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (Making Decision) ในระหว่างการดำเนินงาน
7. ใช้ข้อมูลในการวางแผนระบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Evaluating System) ที่เหมาะสมและยุติธรรม

2.3 การวางแผนและควบคุมกำไร

การควบคุมกำไรโดยงบประมาณหมายถึง การวัดและการประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบผลงานที่ปฏิบัติได้จริงกับแผนงบประมาณที่จัดทำขึ้น เช่น เปรียบเทียบงบประมาณค่าใช้จ่าย งบประมาณรายได้ กับรายได้ค่าใช้จ่ายจริง ในการควบคุมผู้บริหารต้องกำหนดมาตรการในการควบคุม เช่น จัดระบบให้มีการรายงานผลการดำเนินงานทั้งด้านรายได้ ด้านต้นทุนการผลิต ด้านการจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ โดยกำหนดเป็นตัวเลขมาตรฐานวัดผลการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือวัด ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารทราบถึงข้อบกพร่องของงานที่ทำได้อันจะเป็นประโยชน์ในการที่จะได้ทราบถึงปัญหา และจะได้เตรียมหาทางแก้ไขปัญหาที่ทำให้ผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามแผน แล้วต้องติดตามผลการแก้ไขด้วยว่าได้ผลมากน้อยเพียงใด สามารถสรุปเทคนิคในการวางแผนและควบคุมกำไรได้ดังภาพที่ 2-1 (ธนกร เอกเผ่าพันธุ์ 2550: 2-4)

ภาพที่ 2-1 : แสดงภาพรวมของการวางแผนและควบคุมกำไร

หากกิจการเลือกที่จะนำแนวทางในการวางแผนและควบคุมกำไรโดยงบประมาณ จะต้องทำความเข้าใจกับหน่วยงานทุก หน้าที่ของธุรกิจ ให้เข้าใจถึงแนวทางปฏิบัติของแนวคิดจากการวางแผนและควบคุมกำไร ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน
2. การแบ่งสายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ
3. ใช้การบัญชีตามความรับผิดชอบ

4. มีการติดต่อสื่อสารที่ดี
5. กำหนดเป้าหมายตามงบประมาณที่เหมาะสมใกล้เคียงความเป็นจริง
6. กำหนดระยะเวลาในการตัดสินใจ
7. ใช้แผนงานที่ยืดหยุ่นได้
8. มีการร่วมมือจากบุคคลทุกระดับในองค์กร
9. มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน

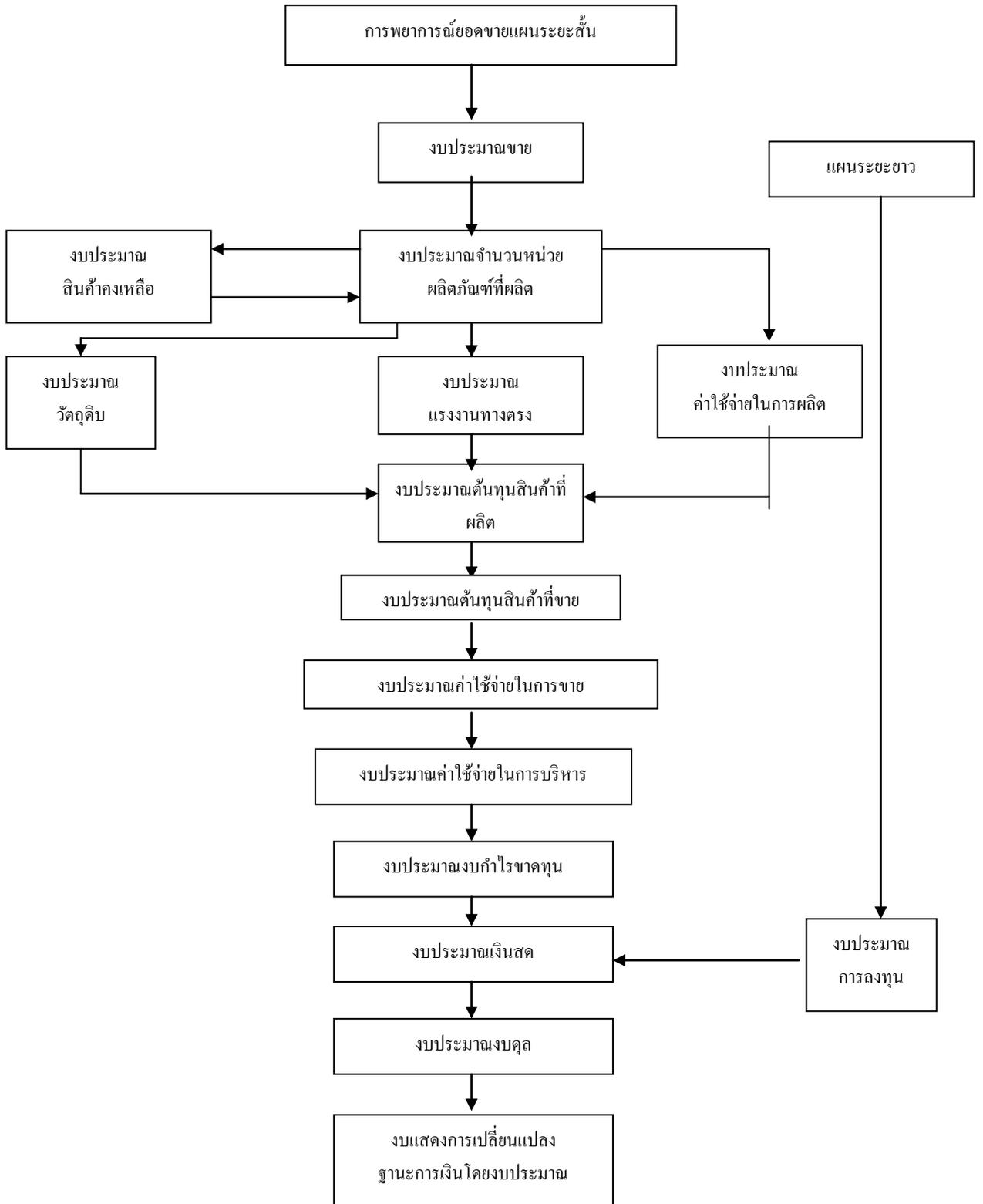
เมื่อภายในองค์กรรับทราบถึงวิธีการปฏิบัติ เป้าหมายขององค์กร ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงานของตน ต้องจัดทำงบประมาณขึ้นมา ซึ่งงบประมาณประกอบไปด้วย

1. งบประมาณการดำเนินการ (Operating Budget) ประกอบด้วย
  - 1.1 งบประมาณการขาย (Sale Budget)
  - 1.2 งบประมาณสินค้าคงเหลือ (Budget of ending inventory)
  - 1.3 งบประมาณการผลิต (Production Budget)
    - 1.3.1 งบประมาณวัตถุดิบ (Direct Material Budget)
    - 1.3.2 งบประมาณแรงงานทางตรง (Direct Labor Budget)
    - 1.3.3 งบประมาณค่าใช้จ่ายการผลิต (Manufacturing Overhead Budget)
  - 1.4 งบประมาณต้นทุนขาย (Budgeted cost of goods sold)
  - 1.5 งบประมาณค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrative expense Budget)
  - 1.6 งบประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย (Sale expense budget)
  - 1.7 งบประมาณกำไรขาดทุนจากการดำเนินงาน (Budgeted net income from operating)
  - 1.8 งบประมาณค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (Budgeted non –operating items)
  - 1.9 งบประมาณกำไรขาดทุนประจำปี ( )
2. งบประมาณการเงิน (Financial Budget) ประกอบด้วย
  - 1.1 งบประมาณการลงทุน
  - 1.2 งบประมาณเงินสด
  - 1.3 งบดุลโดยประมาณ
  - 1.4 งบการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินโดยงบประมาณ (Budgeted statement of change in financial Position)

การจัดทำงบประมาณหลักต้องจัดทำงบประมาณแต่ละชนิดตามลำดับก่อนหลัง แต่งบประมาณบางชนิดทำพร้อมกันได้ในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น งบประมาณค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร แต่งบประมาณบางอย่างต้องใช้งบประมาณอื่นเป็นข้อมูลในการจัดทำ เช่นงบประมาณการผลิต ต้องอาศัยข้อมูลจากงบประมาณขายมาประกอบการจัดทำ ส่วนงบประมาณ วัตถุดิบ งบประมาณแรงงาน งบประมาณค่าใช้จ่ายการผลิต สามารถจัดทำพร้อม ๆ กันได้โดยหลังจากทำงบประมาณการผลิตแล้ว งบประมาณบางอย่างสามารถจัดทำโดยอิสระหลังจากผ่านการอนุมัติโครงการแล้ว คือ งบประมาณการลงทุน

จากหลักการจัดทำงบประมาณเบื้องต้นสามารถสรุปเป็นรูปของภาพรวมของธุรกิจ สามารถแสดงงบประมาณออกมาได้ภาพที่ 2-2

ภาพที่ 2-2 แสดงโมเดลการไหลเวียนของข้อมูลงบประมาณดำเนินงาน และงบประมาณการเงิน

2.2 องค์ประกอบของต้นทุน

ต้นทุน (Cost) คือ รายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการซึ่งอาจจ่ายเป็นเงินสด สินทรัพย์อื่น หนี้สินหรือการให้บริการ หรือการก่อหนี้ ทั้งนี้รวมถึงผลขาดทุนที่วัดค่าเป็นตัวเงินได้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ

2.2.1 ความสำคัญของต้นทุน

หากกิจการสามารถควบคุมให้ต้นทุนที่เกิดขึ้นในกิจการลดต่ำลงได้ จะส่งผลให้เพิ่มกำไรให้กิจการ และเป็นรายการ หรือเหตุการณ์ที่กิจการสามารถควบคุมได้ง่ายกว่าการเพิ่มกำไรโดยการเพิ่มยอดขายของกิจการ

2.2.2 การจำแนกประเภทของต้นทุน จำแนกเป็น 4 ลักษณะดังนี้

1. จำแนกต้นทุนเพื่อใช้ในการจัดทำงบการเงินเสนอต่อบุคคลภายนอก
2. จำแนกต้นทุนตามลักษณะพฤติกรรม
3. จำแนกต้นทุนเพื่อใช้ในการคิดหรือกำหนดต้นทุนของสิ่งที่จะคิดต้นทุน
4. จำแนกต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

2.2.2.1 จำแนกต้นทุนเพื่อใช้ในการจัดทำงบการเงินเสนอต่อบุคคลภายนอก

1. **ต้นทุนผลิตภัณฑ์ (Product Costs)** ประกอบด้วยต้นทุนที่เกิดขึ้นทั้งหมดในการผลิตสินค้า แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ วัตถุดิบตรง ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายการผลิต

2. **ต้นทุนประจำงวด (Period Costs)** ประกอบด้วยต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นในกิจการ ยกเว้นต้นทุนผลิตภัณฑ์ โดยแสดงเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดรายการ เช่น ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ค่าเช่าสำนักงาน มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

2.2.2.2 จำแนกต้นทุนตามลักษณะพฤติกรรม

พฤติกรรมต้นทุนคือ ลักษณะของต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปเมื่อกิจกรรมของหน่วยงานเปลี่ยนแปลง จำแนกเป็น 3 ประเภทคือ

1. **ต้นทุนผันแปร (Variable Cost)** คือ ต้นทุนที่จำนวนรวมจะผันแปรไปตามการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรม
2. **ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost)** คือ ต้นทุนที่จำนวนรวมคงที่ ไม่ผันแปรไปตามการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรม
3. **ต้นทุนผสม (Mixed Cost)** คือ ต้นทุนที่มีพฤติกรรมเป็นทั้งแบบต้นทุนคงที่ และต้นทุนผันแปร ดังนั้น จะเพิ่มหรือลดไปตามการเปลี่ยนแปลงของระดับกิจกรรม แต่การเปลี่ยนแปลงไม่ได้เป็นสัดส่วนเดียวกันเหมือนต้นทุนผันแปร

2.2.2.3 จำแนกต้นทุนเพื่อใช้ในการคิดหรือกำหนดต้นทุนของสิ่งที่จะคิดต้นทุน

สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท

1. **ต้นทุนทางตรง (Direct Cost)** เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นโดยตรงของสิ่งที่จะคิดต้นทุน เช่น ค่าแรงของผู้จัดการฝ่ายขาย เป็นต้นทุนทางตรงของแผนกขาย วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าโดยตรง ได้แก่ ไม้ ในการทำเฟอร์นิเจอร์ ค่าแรงงานทางที่ใช้ในการผลิตสินค้าโดยตรง

2. **ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost)** เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วยากต่อการพิจารณา จำแนกเป็นต้นทุนของสิ่งที่จะคิดต้นทุน เช่น เงินเดือนของผู้จัดการโรงงานจะเป็นต้นทุนทางอ้อมของต้นทุนการผลิตสินค้าแต่ละชนิด

2.2.2.4 จำแนกต้นทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

สามารถแบ่งเป็น 3 ประเภท

1. **ต้นทุนส่วนแตกต่าง** ใช้เพื่อตัดสินใจเลือก โดยวิเคราะห์จากความแตกต่างของต้นทุนแต่ละทางเลือก ถ้าเป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นเหมือนกันทั้ง 2 ทางเลือกจะไม่มีผลต่อการตัดสินใจก็จะไม่นำมาวิเคราะห์
2. **ต้นทุนเสียโอกาส** คือ ประโยชน์ของทางเลือกหนึ่งที่เสียไปเมื่อตัดสินใจเลือกอีกทางเลือกหนึ่ง
3. **ต้นทุนจม** เป็นต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

2.2.3. จุดประสงค์ของการคำนวณต้นทุนในสถานประกอบการผลิต

1. เปรียบเทียบต้นทุนของบริษัท หรือ สถานประกอบการอื่น
2. การลดต้นทุนเน้นที่ผลิตภัณฑ์ หรือกระบวนการที่มีสัดส่วนต้นทุนที่สูง
3. เปรียบเทียบผลลัพธ์ก่อนการปรับปรุงและหลังการปรับปรุง เพื่อนำไปประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรม

2.3. กลยุทธ์ในการลดต้นทุน

2.3.1. ความหมายของกลยุทธ์

หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ โดย กลยุทธ์นี้ จะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ (critical success factors) เป็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่ง ๆ นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จ และจำเป็นต้องทำอย่างไร จึงจะไปสู่จุดนั้นได้

การบริหารต้นทุนมีจุดประสงค์เพื่อการลดต้นทุน เป็นเป้าหมายหลักในการทำกิจกรรมเพื่อเพิ่มผลกำไร ตามปกติการบริหารต้นทุน จะหมายถึงต้นทุนใน 2 ด้าน คือ

1. การจัดการต้นทุน (Cost Management)
2. การลดต้นทุน (Cost Down)

2.3.2. ความหมายของการจัดการต้นทุน (Cost Management)

หมายถึง การจัดการต้นทุนให้ได้ผลกำไร โดยมีเป้าหมายให้องค์กรดำเนินธุรกิจอย่างราบรื่น ด้วยการแสดงให้เห็นถึงเป้าหมายการลดต้นทุน มีการกำหนดแผนการดำเนินการกิจกรรมที่ทำให้เห็นถึงเป้าหมายขององค์กร โดยปกติทั่วไป จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องการบริหารต้นทุนโดยเฉพาะ ซึ่งหน่วยงานนี้จะมีหน้าที่คำนวณต้นทุนในการบริหารงานกิจการและกระจายเป้าหมายของต้นทุนไปให้ทุกแผนกในองค์กร เป้าหมายของการลดต้นทุน บางครั้งก็ใช้ผลลัพธ์ของครั้งที่ผ่านมาเป็นเกณฑ์ในการคำนวณเป้าหมายตัวเลขในการลดต้นทุนครั้งใหม่ และจะต้องมีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน เพราะเป้าหมายในการลดต้นทุนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

ต้นทุนเกิดจากปัจจัยหลายอย่างในภาพรวม แบ่งได้ 3 ชนิด คือ

1. ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายวัสดุ
2. ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน
3. ปัจจัยค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินงาน

2.3.3. ความหมายของการลดต้นทุน (Cost Down)

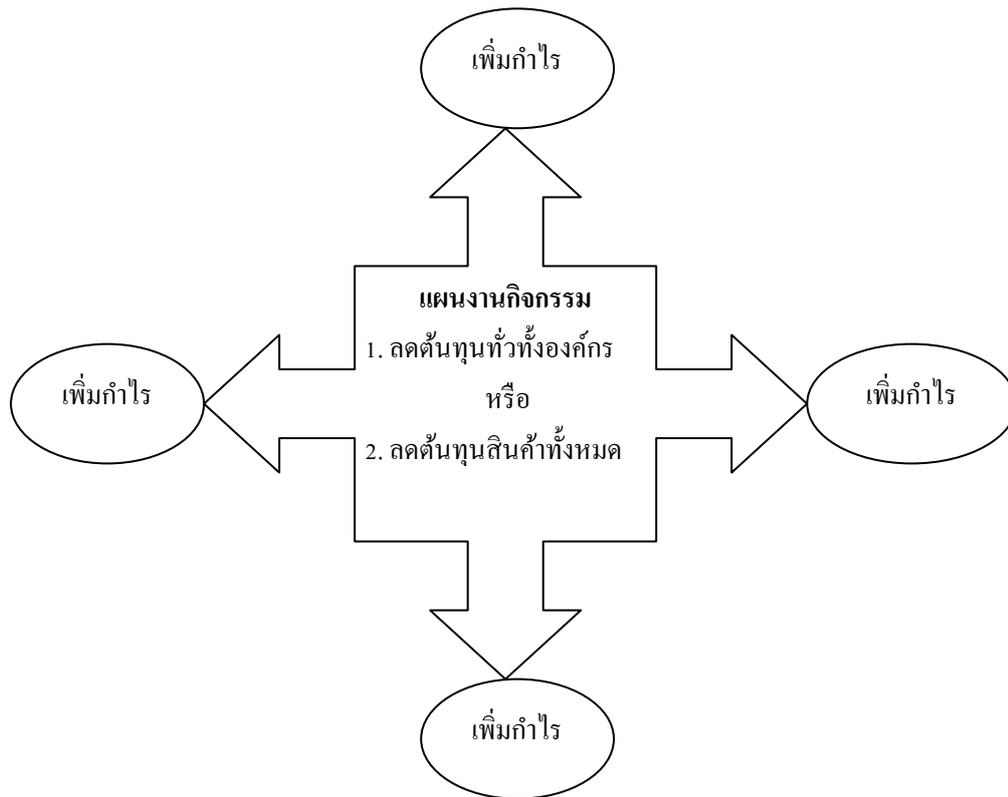
หมายถึง การเน้น การลดต้นทุนขององค์กรทั่วทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีผลกำไรสูง หรือองค์กรขนาดเล็กผลประกอบการมีไม่มาก ต่างสมควรต้องผลักดันกิจกรรมลดต้นทุนให้กระจายไปทั่วองค์กรหรือลดยอดค่าใช้จ่ายของการผลิตทั้งระบบ เพื่อให้ภาพรวมของต้นทุนเป็นไปตามเป้าหมาย หลักการพื้นฐานของการผลักดันการปฏิบัติการลดต้นทุน มี 5 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ออกแบบการลดต้นทุน
- ขั้นตอนที่ 2 การลดต้นทุนชิ้นส่วนประกอบ
- ขั้นตอนที่ 3 การลดต้นทุนกระบวนการผลิต
- ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการลดต้นทุนกระบวนการทำงาน
- ขั้นตอนที่ 5 การอำนวยการลดต้นทุน

ภาพที่ 2-3 แสดง โมเดลการลดต้นทุนในรูปแบบกิจกรรมลดต้นทุนในอดีต

ภาพที่ 2-4 แสดงโมเดลการลดต้นทุนในรูปแบบกิจกรรมลดต้นทุนปัจจุบัน

2.4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม การจัดทำบัญชีด้านต้นทุน การบัญชีบริหาร และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดของการทบทวนวรรณกรรมดังนี้

ศรายุทธ ทองอร่าม : 2551 ได้ศึกษาการดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจในภาวะผันผวน: กลยุทธ์ลดต้นทุนเพื่อเพิ่มกำไร พบว่า กลยุทธ์หลัก ๆ ที่เป็นที่ยึดมั่นกันอย่างแพร่หลายประกอบไปด้วย 2 กลยุทธ์หลักคือ เป้าหมายการเพิ่มรายได้ และเป้าหมายการลดต้นทุน กลยุทธ์ที่เหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน (ปี 2552) คือ กลยุทธ์ที่มีเป้าหมายการลดต้นทุนที่มุ่งเน้นการจัดการตนเองเป็นอันดับแรก เพราะนอกจากจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และการจัดการแล้ว ยังช่วยเพิ่มกำไรในสถานการณ์ที่ไม่มีความแน่นอน หรือเรียกได้ว่ากลยุทธ์ที่มีเป้าหมายการลดต้นทุน คือ กลยุทธ์ที่เน้นลดต้นทุนเพิ่มเพิ่มกำไรภายใต้ปัจจัยภายนอกที่ผู้ประกอบการไม่สามารถควบคุมได้

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์และคณะ : 2548 ได้ศึกษา กลยุทธ์การจัดการต้นทุนของผู้ประกอบการธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้ประกอบการธุรกิจให้ความสำคัญแก่ต้นทุนที่จะมีผลต่อการดำเนินงานของกิจกรรมอยู่ในระดับมากโดยประเภทของต้นทุนที่ผู้ประกอบการเห็นว่ามีผลต่อการดำเนินงานมากที่สุด ได้แก่ ต้นทุนด้านการผลิต รองลงไป ได้แก่ ต้นทุนด้านการเงิน ต้นทุนด้านการจัดการ และต้นทุนด้านการตลาด ตามลำดับ สำหรับกลยุทธ์ที่ผู้ประกอบการธุรกิจนิยมเลือกใช้ในการจัดการต้นทุนรองลงมาคือ กลยุทธ์ด้านการผลิต ซึ่งนิยมใช้แนวคิด

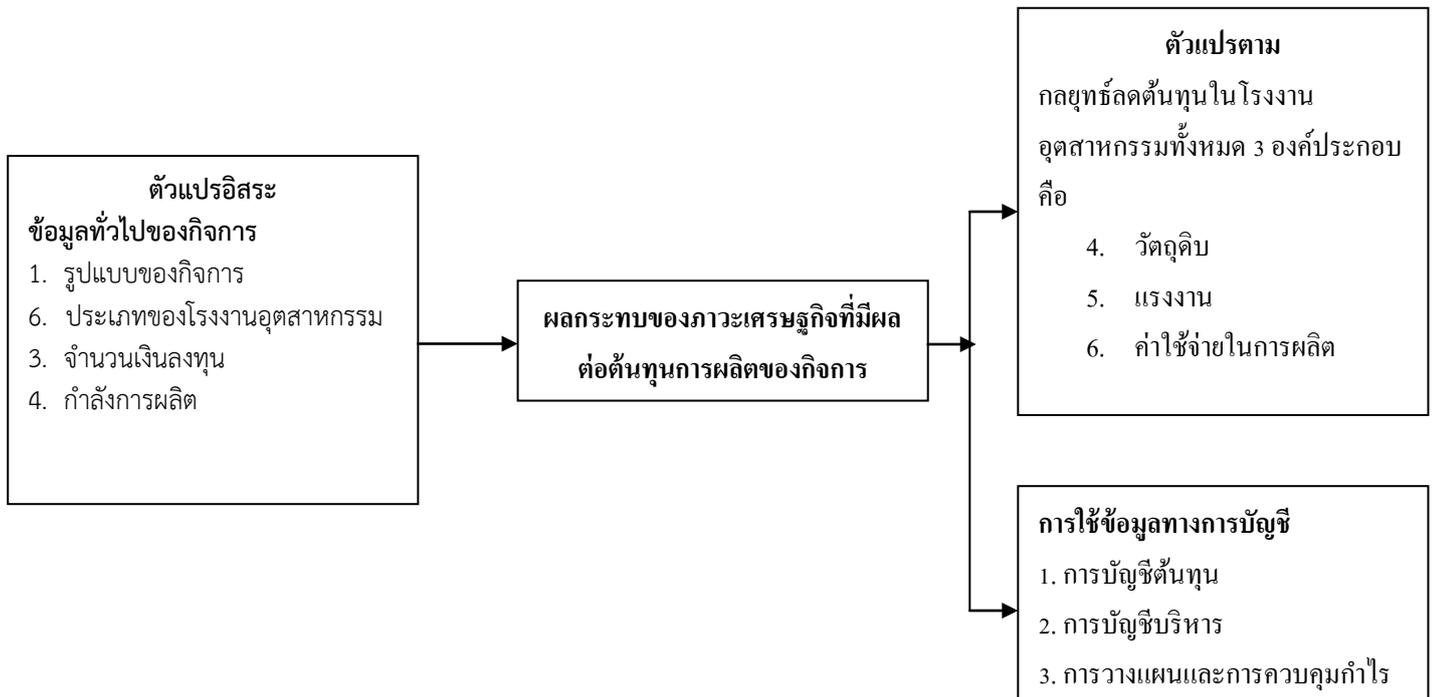
เรื่องการจัดการด้านคุณภาพ เพื่อลดต้นทุนอันเกิดจากสินค้าที่เสีย และการส่งสินค้าล่าช้าเพิ่มประสิทธิภาพของกิจการ

พรนภา ทับธนะ : 2548 ได้ศึกษา การใช้ข้อมูลบัญชีบริหารในโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารมากกว่าไม่ใช้ ยกเว้น ข้อมูล มูลค่าปัจจุบันสุทธิ ข้อมูลผลตอบแทนภายใน ข้อมูลระยะเวลาต้นทุน และข้อมูลบัญชีตามความรับผิดชอบ ที่มีจำนวนผู้ไม่ใช้มากกว่าผู้ใช้ และการเปรียบเทียบการใช้ข้อมูลบัญชีบริหาร พบว่า การศึกษาและประสบการณ์ด้านบัญชีของ สมุห์บัญชี มีการใช้ข้อมูลบัญชีบริหารที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนปัญหาและอุปสรรคต่อการใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหาร คือการที่ผู้บริหารระดับสูงขาดความรู้เข้าใจในวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การขาดระบบบัญชีที่เหมาะสมและการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจด้านบัญชีบริหาร

ศุภนันท์ ชุ่มใจ : 2546 ได้ศึกษาแนวทางในการลดต้นทุนโดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรม กรณีศึกษา บริษัท ไทยคอสฟูดส์ จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การคำนวณต้นทุนกิจกรรม ซึ่งมีขั้นตอน คือ การวิเคราะห์กิจกรรม การระบุตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุนของแต่ละกลุ่มกิจกรรม นำกิจกรรมมาวิเคราะห์ว่ากิจกรรมใดเป็นกิจกรรมที่เพิ่มค่า และกิจกรรมใดเป็นกิจการที่ไม่เพิ่มค่า จากนั้นกระจายค่าใช้จ่ายตามบัญชีแยกประเภทเข้าสู่กิจกรรม โดยการระบุต้นทุนตามส่วนประกอบต้นทุนเข้าสู่กิจกรรมที่เกี่ยวข้องตามเกณฑ์ต่าง ๆ ประกอบไปด้วย 16 กิจกรรม สามารถแยกได้ว่ามี 11 กิจกรรมที่เพิ่มค่า และ 5 กิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่า หากผู้บริหารของกิจการสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในกิจกรรมที่เพิ่มค่า และบริหารกิจกรรมในกิจกรรมที่ไม่เพิ่มค่า เช่น ตัดทอนหรือลดกิจกรรมและพิจารณากิจกรรมใหม่ที่สามารถใช้แทนกิจกรรมเดิม ก็จะทำให้เสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าเพื่อลดต้นทุนของกิจการ

ปริญานูช อภิบุญโยภาส และคณะ :2544 ได้มีการศึกษา การวิเคราะห์ต้นทุนอุตสาหกรรมไม้ยางพาราไทย ผลการวิจัยพบว่า ต้นตอของต้นทุนที่มีสัดส่วนสูงในด้านของวัตถุดิบคือ การใช้ไม้โดยไม่คัดคุณภาพ ราคาไม้ไม่สม่ำเสมอ ไม่มีระบบการจัดการ การผลิตที่ดี ขาดการควบคุมการใช้ไม้ในการผลิต ไม่มีการเก็บข้อมูลนำเข้าและออกของวัตถุดิบ ในด้านแรงงาน สาเหตุมาจาก ขาดทักษะและขาดการพัฒนาฝีมือคนงานขาดความรับผิดชอบ ขาดความผูกพันต่อองค์กร ส่วนต้นตอที่ทำให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงคือ ขาดการผลิตอย่างต่อเนื่อง ผลิตไม่เต็มกำลังการผลิต ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ไม่มีประสิทธิภาพ ขาดข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อใช้ในการผลิต สำหรับข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันที่จะพัฒนาระบบการปฏิบัติการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 2.5 แสดงกรอบแนวความคิด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เพื่อศึกษากลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี วิเคราะห์เพื่อศึกษาการใช้กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรม ผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรม และวิธีการนำข้อมูลด้านการบัญชีต้นทุนมาบริหารจัดการในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อระบบการบริหารจัดการ โดยการใช้ข้อมูลทางการบัญชี โดยวิธีดำเนินการวิจัยของงานวิจัยจะได้นำเสนอเป็นขั้นตอนตามลำดับดังนี้

- 3.1 ขอบเขตเนื้อหา
- 3.2 ขอบเขตประชากร
- 3.3 ขนาดตัวอย่าง และวิธีคัดเลือกตัวอย่าง
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 ข้อจำกัดในการวิจัย

3.1 ขอบเขตเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยการศึกษากลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรม และวิธีการทางการบัญชีที่นำมาใช้ประกอบการตัดสินใจลดต้นทุนในจังหวัดอุบลราชธานี

3.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี พนักงานบัญชี และผู้บริหารของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี โดยผู้วิจัยได้ข้อมูลจากอุตสาหกรรม จังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้มีการขึ้นทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมไว้

3.3 ขนาดตัวอย่าง และวิธีคัดเลือกตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย Taro Yamane (Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสถิตย์นรากร, 2545 : 195) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % จึงใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	P	=	จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดที่ศึกษา (907 โรงงาน)
	e	=	ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{907}{1+907 (0.05)^2}$$

$$= 278 \text{ โรงงาน}$$

ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 278 โรงงาน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างเป็น 280 ราย

สำหรับการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยจะเลือกโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างตามแบบสะดวก (Convenience Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มที่ผู้วิจัยได้ใช้ดุลยพินิจโดยนำข้อมูลที่ได้จากอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี โดยเลือกโรงงานอุตสาหกรรมของเขตพื้นที่ อำเภอเมืองอุบลราชธานี อำเภวารินชำราบและอำเภอตระการพืชผล

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.4.1 ลักษณะของเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของโรงงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มีข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ ประกอบด้วย

3.4.1.1 ลักษณะการประกอบกิจการ (จำแนกตามหมวดอุตสาหกรรม)

3.4.1.2 ลักษณะการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจ

3.4.1.3 ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

3.4.1.4 ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุน

3.4.1.5 ผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2553).

3.4.1.6 ลักษณะการจัดทำบัญชี

3.4.1.7 จำนวนพนักงานในโรงงาน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของกิจการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ได้ดังนี้ (ธานินทร์,2550:77)

<u>ระดับความพึงพอใจ</u>	<u>ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบ</u>
น้อยที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน
น้อย	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ปานกลาง	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
มาก	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
มากที่สุด	กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยค่าความคิดเห็น กำหนดเป็นช่วงคะแนน ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	แปลความว่า	มีค่าความคิดเห็นน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	แปลความว่า	มีค่าความคิดเห็นน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	แปลความว่า	มีค่าความคิดเห็นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	แปลความว่า	มีค่าความคิดเห็นมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แปลความว่า	มีค่าความคิดเห็นมากที่สุด

มีข้อคำถามแบ่งออกเป็น 3 ปัจจัย ประกอบด้วย

ปัจจัยที่ 1 วัตถุประสงค์ทางตรง

- 3.4.2.1 การเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุประสงค์ทางตรง
- 3.4.2.2 ค่าขนส่งวัตถุประสงค์เข้าสู่โรงงานเพิ่มสูงขึ้น
- 3.4.2.3 วัตถุประสงค์ล้ำสมัย หรือคงค้างสูง เนื่องจากไม่มีคำสั่งซื้อ
- 3.4.2.4 การเปิดเสรีจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ทำให้ราคาวัตถุประสงค์
- 3.4.2.5 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกรณีนำเข้าวัตถุประสงค์
- 3.4.2.6 วัตถุประสงค์ในประเทศไม่ทันสมัย และคุณภาพไม่สม่ำเสมอ

เพิ่มสูงขึ้น

ปัจจัยที่ 2 ค่าแรงงานทางตรง

- 3.4.3.1 การปรับขึ้นของอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำ
- 3.4.3.2 การว่างงานของลูกจ้างในการปฏิบัติงาน
- 3.4.3.3 ภาระในการจ่ายค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้างพนักงาน
- 3.4.3.4 คณงานเปลี่ยนงานบ่อย หรือกลับบ้านเมื่อถึงฤดูทำนา
- 3.4.3.5 ต้นทุนจากการหางานคนต่างด้าวเพิ่มสูงขึ้น
- 3.4.3.6 ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ

ปัจจัยที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการผลิต

- 3.4.3.1 ต้นทุนในการบำรุงรักษาเครื่องจักรเพิ่มสูงขึ้น
- 3.4.3.2 ค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์
- 3.4.3.3 ต้นทุนในการเก็บรักษาสินค้าสำเร็จรูป
- 3.4.3.4 เกิดค่าความสูญเสียหรือของเสียระหว่างการผลิตสูง
- 3.4.3.5 ภาระสวัสดิการพนักงานเพิ่มสูงขึ้น
- 3.4.3.6 ค่าปรับจากการส่งสินค้าล่าช้า
- 3.4.3.7 อุปกรณ์ไม่ทันสมัย ทำให้ต้องใช้แรงงานมาก

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบโรงงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) โดยเป็นคำถามที่ต้องการคำตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบตามความเป็นจริงของวิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์ ได้แก่ วิธีการลดต้นทุนของวัตถุประสงค์ทางตรง จำนวน 8 ข้อ วิธีการลดต้นทุนของค่าแรงงานทางตรง

จำนวน 9 ข้อ และวิธีการลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายการผลิตจำนวน 8 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม หากตอบทราบจะได้ข้อละ 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ทราบคะแนนจะเท่ากับ 0 โดยดูค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 280 โรงงานว่าวิธีการลดต้นทุนแบบไหนมีค่าเฉลี่ยวิธีการใช้สูงที่สุด และวิธีการที่ไม่ได้ใช้ในการลดต้นทุน

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) แบ่งออกเป็น 2 ส่วนประกอบของวิธีการบัญชีในการลดต้นทุน ได้แก่ การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน จำนวน 4 ข้อ และการลดต้นทุนโดยใช้วิธีการบัญชีบริหารจำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการลดต้นทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

3.4.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 8 ขั้นตอน ตามลำดับ ดังนี้

3.4.2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2.2 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดอุบลราชธานี

3.4.2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด (Framework) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน กลยุทธ์การลดต้นทุน วิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

3.4.2.4 กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัย

3.4.2.5 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

3.4.2.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ได้ผ่านการแก้ไขจากคณะวิจัยแล้วไปทดลอง (Try-Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 30 ชุด

3.4.2.7 คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ในส่วนของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ปรากฏผลได้ค่า 0.897

3.4.2.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

3.4.3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

เพื่อเก็บข้อมูลกับผู้ที่ให้ข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ โดยมีเครื่องมือคือ แนวคำถาม (Guideline) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย

3.4.3.1 เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ หัวหน้าสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดอุบลราชธานี และหัวหน้าสำนักงานแรงงานจังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งหมด 2 ราย เพื่อสอบถามถึงสถานการณ์ปัญหา แผนการทำงาน และนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อแรงงานนอกระบบ

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่สนใจจะทำการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาการบัญชีชั้นปีที่ 4 ซึ่งผ่านการเรียนวิชาการบัญชีบริหาร (1707321) จึงมีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และเข้าใจถึงการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ในระดับหนึ่ง

3.5.2 ผู้วิจัยได้ทำการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับกลุ่มนักศึกษาที่เป็นทีมเก็บข้อมูลที่จะเข้าไปทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พนักงานบัญชี เจ้าของกิจการเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในเรื่องของข้อคำถามและกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

3.5.3 นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อไป

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาแล้วบันทึกลงในโปรแกรมเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับ 8 ขั้นตอน ดังนี้

3.6.1 การคำนวณหาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับร้านค้าของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 1 ที่มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 การคำนวณหาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 2 ที่มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.3 การคำนวณหาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 3 ที่มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ อายุ การศึกษา และรายได้ ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.6.4 การคำนวณหาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับระบบการคุ้มครองทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 4 ที่มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.5 การคำนวณหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนที่ 5 ที่มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าความถี่ (Frequency) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

3.7 ข้อจำกัดในการวิจัย

3.7.1 เนื่องจากข้อมูลทางการบัญชีเป็นความลับของกิจการผู้บริหาร หรือเจ้าของกิจการอาจเกิดความกังวลที่จะให้ข้อมูลกับนักศึกษาที่ไปทำการเก็บข้อมูล

3.7.2 การสัมภาษณ์บางโรงงานเกิดความลำบาก เนื่องจากไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จึงต้องให้นักศึกษา รอและต้องอ่านแบบสอบถามให้และอธิบายแล้วเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเอง

3.7.3 การส่งจดหมายทางไปรษณีย์เพื่อขอเข้าพบเพื่อสัมภาษณ์ทำได้ลำบาก เนื่องจากหลายโรงงาน ปฏิเสธ และไม่ให้ความร่วมมือ

บทที่ 4 ผลของการวิจัย

การวิเคราะห์และการนำเสนอผลของการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี” นี้ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 6 ข้อดังนี้

- 4.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการประกอบกิจการ (จำแนกตามหมวดอุตสาหกรรม)
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของกิจการ
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม
- 4.5 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการประกอบกิจการ (จำแนกตามหมวดอุตสาหกรรม)

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีจำนวน 7 ข้อ ดังนี้

- 4.1.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการประกอบกิจการ (จำแนกตามหมวดอุตสาหกรรม) ปรากฏผลดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะการประกอบกิจการ (จำแนกตามหมวดอุตสาหกรรม)

ลักษณะการประกอบกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
การเกษตร	23	8.2
เครื่องแต่งกาย	10	3.6
เฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	37	13.2
ผลิตภัณฑ์โลหะ	23	8.2
เครื่องจักรกล	42	15.0
พลาสติก	4	1.4
อาหาร	18	6.4
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	26	9.3
กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	10	3.6
ขนส่ง	4	1.4
อโลหะ	3	1.1
ซ่อมรถยนต์	80	28.6
รวม	280	100

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ลักษณะการประกอบกิจการส่วนใหญ่เป็นกิจการซ่อมรถยนต์คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาได้แก่ กิจการเครื่องจักรกลคิดเป็นร้อยละ 15.0 กิจการเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือนคิดเป็นร้อยละ 13.2 และกิจการการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 8.2

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจ

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจ

ลักษณะการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลธรรมดา	143	51.1
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล	6	2.1
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	86	30.7
บริษัทจำกัด	41	14.6
บริษัท (มหาชน) จำกัด	4	1.4
รวม	280	100

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ลักษณะการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดาคิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาได้แก่ ห้างหุ้นส่วนจำกัดคิดเป็นร้อยละ 30.7 และบริษัทจำกัดคิดเป็นร้อยละ 14.6

4.1.3 ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

ผลการวิเคราะห์ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ปรากฏผลดังตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	6	2.1
1-5 ปี	28	10.0
6-10 ปี	78	27.9
11-15 ปี	65	23.2
16-20 ปี	50	17.9
20 ปี ขึ้นไป	53	18.9
รวม	280	100

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่เป็น 6-10 ปีคิดเป็นร้อยละ 27.9 รองลงมาได้แก่ 11-15 ปีคิดเป็นร้อยละ 23.2 20 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 18.9 และ 16-20 ปีคิดเป็นร้อยละ 17.9

4.1.4 ผลการวิเคราะห์ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุน

ผลการวิเคราะห์ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนปรากฏผลดังตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 แสดงจำนวนและร้อยละทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุน

ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ล้านบาท	78	27.9
ตั้งแต่ 1 ล้านบาท – 5 ล้านบาท	132	47.1
ตั้งแต่ 5 ล้านบาท – 10 ล้านบาท	33	11.8
ตั้งแต่ 10 ล้านบาท – 50 ล้านบาท	29	10.4
ตั้งแต่ 50 ล้านบาท – 100 ล้านบาท	4	1.4
ตั้งแต่ 100 ล้านบาท ขึ้นไป	4	1.4
รวม	280	100

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุนส่วนใหญ่คือตั้งแต่ 1 ล้านบาท – 5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาได้แก่ น้อยกว่า 1 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 27.9 ตั้งแต่ 5 ล้านบาท - 10 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 11.8 และตั้งแต่ 10 ล้านบาท – 50 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 10.4

4.1.5 ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2552)

ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2552) ปรากฏผลดังตารางที่ 4-5
ตารางที่ 4-5 แสดงจำนวนและร้อยละผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2552)

ผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2552)	จำนวน	ร้อยละ
ขาดทุน	18	6.4
กำไรตั้งแต่ 1 – 500,000 บาท	161	57.5
กำไรตั้งแต่ 5 แสนบาท – 1 ล้านบาท	56	20.0
กำไรตั้งแต่ 1 ล้านบาท – 3 ล้านบาท	13	4.6
กำไรตั้งแต่ 3 ล้านบาท – 10 ล้านบาท	16	5.7
กำไรตั้งแต่ 10 ล้านบาท – 50 ล้านบาท	10	3.6
กำไรตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป	6	2.1
รวม	280	100

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2552) ส่วนใหญ่มีกำไรตั้งแต่ 1 – 500,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมาได้แก่ กำไรตั้งแต่ 5 แสนบาท – 1 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 20.0 ขาดทุนคิดเป็นร้อยละ 6.4 และกำไรตั้งแต่ 3 ล้านบาท – 10 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 5.7

4.1.6 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการจัดทำบัญชี

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการจัดทำบัญชี ปรากฏผลดังตารางที่ 4-6

ตารางที่ 4-6 แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะการจัดทำบัญชี

ลักษณะการจัดทำบัญชี	จำนวน	ร้อยละ
จัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชี	222	79.3
จัดทำโดยสำนักงานบัญชี	58	20.7
รวม	280	100

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ลักษณะการจัดทำบัญชีส่วนใหญ่จัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชีคิดเป็นร้อยละ 79.3 รองลงมาได้แก่ จัดทำโดยสำนักงานบัญชีคิดเป็นร้อยละ 20.7

4.1.7 ผลการวิเคราะห์จำนวนพนักงานในโรงงาน

ผลการวิเคราะห์จำนวนพนักงานในโรงงาน ปรากฏผลดังตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4-7 แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนพนักงานในโรงงาน

จำนวนพนักงานในโรงงาน	จำนวน	ร้อยละ
1- 20 คน	215	76.8
ตั้งแต่ 20-50 คน	48	17.1
ตั้งแต่ 50- 100 คน	8	2.9
ตั้งแต่ 100- 300 คน	7	7.0
ตั้งแต่ 300- 500 คน	1	0.4
ตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป	1	0.4
รวม	280	100

จากตารางที่ 4-6 พบว่า จำนวนพนักงานในโรงงานส่วนใหญ่มีจำนวน 1- 20 คนคิดเป็นร้อยละ 76.8รองลงมาได้แก่ ตั้งแต่ 20-50 คนคิดเป็นร้อยละ 17.1 ตั้งแต่ 100- 300 คนคิดเป็นร้อยละ 7.0 และตั้งแต่ 50- 100 คนคิดเป็นร้อยละ 2.9

4.2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของกิจการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่มีผลต่อวัตถุดิบ ปัจจัยที่มีผลต่อค่าแรงงานทางตรง และปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการผลิต มีข้อคำถามจำนวน 17 ข้อ ดังปรากฏตารางที่ 4-8

ตารางที่ 4 – 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยที่มีผลต่อวัตถุดิบทางตรง				
1	การเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบทางตรง	4.36	0.925	มาก
2	ค่าขนส่งวัตถุดิบเข้าสู่โรงงานเพิ่มสูงขึ้น	4.04	2.533	มาก
3	วัตถุดิบล้าสมัย หรือคงค้างสูง เนื่องจากไม่มีคำสั่งซื้อ	2.91	1.200	น้อย
4	การเปิดเสรีจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ทำให้ราคาวัตถุดิบเพิ่มสูงขึ้น	2.40	1.30	น้อย
5	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกรณีนำเข้าวัตถุดิบ	2.17	1.227	น้อย
6	วัตถุดิบในประเทศไม่ทันสมัย และคุณภาพไม่สม่ำเสมอ	2.58	1.179	น้อย
รวม		2.92	0.811	น้อย
ปัจจัยที่มีผลต่อค่าแรงงานทางตรง				
1	การปรับขึ้นของอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำ	3.64	1.124	ปานกลาง
2	การว่างงานของลูกจ้างในการปฏิบัติงาน	3.23	2.173	ปานกลาง
3	ภาระในการจ่ายค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้างพนักงาน	2.68	1.162	น้อย
4	คนงานเปลี่ยนงานบ่อย หรือกลับบ้านเมื่อถึงฤดูทำนา	3.10	1.283	ปานกลาง
5	ต้นทุนจากการหางานคนต่างด้าวเพิ่มสูงขึ้น	1.99	1.193	น้อยที่สุด
6	ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ	2.88	1.336	น้อย
รวม		2.92	.811	น้อย
ปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการผลิต				
1	ต้นทุนในการบำรุงรักษาเครื่องจักรเพิ่มสูงขึ้น	3.69	1.047	ปานกลาง
2	ค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์	4.00	3.864	มาก
3	ต้นทุนในการเก็บรักษาสินค้าสำเร็จรูป	3.27	2.058	ปานกลาง
4	เกิดค่าความสูญเสียหรือของเสียระหว่างการผลิตสูง	2.80	1.125	น้อย
5	ภาระสวัสดิการพนักงานเพิ่มสูงขึ้น	2.94	1.523	น้อย
6	ค่าปรับจากการส่งสินค้าล่าช้า	2.39	1.127	น้อย
7	อุปกรณ์ไม่ทันสมัย ทำให้ต้องใช้แรงงานมาก	2.51	1.088	น้อย
รวม		3.08	.92292	ปานกลาง

จากตารางที่ 4-8 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของกิจการ พบว่า

4.2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อวัตถุดิบทางตรง

โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อวัตถุดิบทางตรงมีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.17-4.36 ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

- ลำดับที่ 1 การเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบทางตรง ($\bar{X} = 4.36$)
- ลำดับที่ 2 ค่าขนส่งวัตถุดิบเข้าสู่โรงงานเพิ่มสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.04$)
- ลำดับที่ 3 วัตถุดิบล้าสมัย หรือคงค้างสูง เนื่องจากไม่มีคำสั่งซื้อ ($\bar{X} = 2.91$)
- ลำดับที่ 4 วัตถุดิบในประเทศไม่ทันสมัย และคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.58$)
- ลำดับที่ 5 การเปิดเสรีจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ทำให้ราคาวัตถุดิบเพิ่มสูงขึ้น ($\bar{X} = 2.40$)
- ลำดับที่ 6 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกรณีนำเข้าวัตถุดิบ ($\bar{X} = 2.17$)

4.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อค่าแรงงานทางตรง

โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อค่าแรงงานทางตรงมีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.99-3.64 ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

- ลำดับที่ 1 การปรับขึ้นของอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำ ($\bar{X} = 3.64$)
- ลำดับที่ 2 การว่างงานของลูกจ้างในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.23$)
- ลำดับที่ 3 คนงานเปลี่ยนงานบ่อย หรือกลับบ้านเมื่อถึงฤดูทำนา ($\bar{X} = 3.10$)
- ลำดับที่ 4 ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ ($\bar{X} = 2.88$)
- ลำดับที่ 5 ภาระในการจ่ายค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้างพนักงาน ($\bar{X} = 2.68$)
- ลำดับที่ 6 ต้นทุนจากการหางานคนต่างด้าวเพิ่มสูงขึ้น ($\bar{X} = 1.99$)

4.2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการผลิต

โดยภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการผลิตมีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.92 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่ามีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.39 -4.00 ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

- ลำดับที่ 1 ค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์ ($\bar{X} = 4.00$)
- ลำดับที่ 2 ต้นทุนในการบำรุงรักษาเครื่องจักรเพิ่มสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.69$)
- ลำดับที่ 3 ต้นทุนในการเก็บรักษาสินค้าสำเร็จรูป ($\bar{X} = 3.27$)
- ลำดับที่ 4 ภาระสวัสดิการพนักงานเพิ่มสูงขึ้น ($\bar{X} = 2.94$)
- ลำดับที่ 5 เกิดค่าความสูญเสียหรือของเสียระหว่างการผลิตสูง ($\bar{X} = 2.80$)
- ลำดับที่ 6 อุปกรณ์ไม่ทันสมัย ทำให้ต้องใช้แรงงานมาก ($\bar{X} = 2.51$)
- ลำดับที่ 7 ค่าปรับจากการส่งสินค้าล่าช้า ($\bar{X} = 2.39$)

4.3 ผลการวิเคราะห์กลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบโรงงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) แบ่งออกเป็น 3 ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์ ได้แก่ วิธีการลดต้นทุนของวัตถุดิบทางตรง จำนวน 8 ข้อ วิธีการลดต้นทุนของค่าแรงงานทางตรง จำนวน 9 ข้อ และวิธีการลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายการผลิตจำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมด 25 ข้อ ดังนี้

4.3.1 วิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้วัตถุดิบทางตรง

ผลการวิเคราะห์วิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้วัตถุดิบทางตรงดังปรากฏในตารางที่ 4-9

ตารางที่ 4-9 แสดงวิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้วัตถุดิบทางตรง

วิธีการลดต้นทุน : วัตถุดิบทางตรง	ใช้		ไม่ใช้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กำหนดให้มีวัตถุดิบคงเหลือระดับต่ำที่สุด - สูงที่สุด เพื่อป้องกันต้นทุนจม	231	82.50	49	17.50	280	100.00
สั่งซื้อวัตถุดิบจำนวนมากเพื่อให้ได้ราคาถูก (EOQ)	208	74.29	72	25.71	280	100.00
ปรับปรุงส่วนผสมหรือปรับลดส่วนประกอบของวัตถุดิบที่มีราคาสูง	130	46.43	150	53.57	280	100.00
การเลือกใช้วัตถุดิบทดแทนหรือคุณภาพใกล้เคียงและมีราคาต่ำ	167	59.64	113	40.36	280	100.00
รวมตัวในเครือข่ายธุรกิจเพื่อต่อรองราคาสินค้ากับผู้ขาย	92	32.86	188	67.14	280	100.00
ทำสัญญาซื้อขายเป็นรายปีหรือใช้เครื่องมือทางการเงินในการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ	50	17.86	230	82.14	280	100.00
ติดตามความเคลื่อนไหวและวางแผนราคาก่อนมีการจัดซื้อ	222	79.29	58	20.71	280	100.00
ใช้ระบบข้อมูลครบคอมพิวเตอร์ในกระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบ	102	36.43	178	63.57	280	100.00

จากตารางที่ 4-8 พบว่า กิจกรรมมีกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม ด้านวัตถุดิบทางตรงแตกต่างกันดังนี้

กิจกรรมกำหนดให้มีวัตถุดิบคงเหลือระดับต่ำที่สุด - สูงที่สุด เพื่อป้องกันต้นทุนจม จำนวน 231 คิดเป็นร้อยละ 82.50 และไม่กำหนดให้มีวัตถุดิบคงเหลือระดับต่ำที่สุด - สูงที่สุด เพื่อป้องกันต้นทุนจมจำนวน 49 คิดเป็นร้อยละ 17.50 ใช้การสั่งซื้อวัตถุดิบจำนวนมากเพื่อให้ได้ราคาถูก (EOQ) จำนวน 208 คิดเป็นร้อยละ 74.29 และไม่ใช้การสั่งซื้อวัตถุดิบจำนวนมากเพื่อให้ได้ราคาถูก (EOQ) จำนวน 72 คิดเป็นร้อยละ 25.71 ใช้การปรับปรุงส่วนผสมหรือปรับลดส่วนประกอบของวัตถุดิบที่มีราคาสูงจำนวน 130 คิดเป็นร้อยละ 46.43 และไม่ใช้การปรับปรุงส่วนผสมหรือปรับลดส่วนประกอบของวัตถุดิบที่มีราคาสูงจำนวน 150 คิดเป็นร้อยละ 53.57 การเลือกใช้วัตถุดิบทดแทนหรือคุณภาพใกล้เคียงและมีราคาต่ำจำนวน 167 คิดเป็นร้อยละ 59.64 และไม่เลือกใช้วัตถุดิบทดแทนหรือคุณภาพใกล้เคียงและมีราคาต่ำจำนวน 113 คิดเป็นร้อยละ 40.36 ใช้การรวมตัวในเครือข่ายธุรกิจเพื่อต่อรองราคาสินค้ากับผู้ขายจำนวน 92 คิดเป็นร้อยละ 32.86 และไม่ใช้การรวมตัวในเครือข่ายธุรกิจเพื่อต่อรองราคาสินค้ากับผู้ขายจำนวน 188 คิดเป็นร้อยละ 67.14 ใช้การทำสัญญา

ซื้อขายเป็นรายปีหรือใช้เครื่องมือทางการเงินในการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศจำนวน 50 คิดเป็นร้อยละ 17.68 และไม่ใช่การทำสัญญาซื้อขายเป็นรายปีหรือใช้เครื่องมือทางการเงินในการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศจำนวน 230 คิดเป็นร้อยละ 82.14 ติดตามความเคลื่อนไหวและวางแผนราคาก่อนมีการจัดซื้อจำนวน 222 คิดเป็นร้อยละ 79.29 และไม่ติดตามความเคลื่อนไหวและวางแผนราคาก่อนมีการจัดซื้อจำนวน 58 คิดเป็นร้อยละ 20.71 ใช้ระบบข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ในกระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบจำนวน 102 คิดเป็นร้อยละ 36.43 และไม่ใช่ระบบข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ในกระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบจำนวน 178 คิดเป็นร้อยละ 63.57

4.3.2 วิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้ค่าแรงงานทางตรง

ผลการวิเคราะห์วิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้ค่าแรงงานทางตรงดังปรากฏในตารางที่ 4-10

ตารางที่ 4-10 แสดงวิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้ค่าแรงงานทางตรง

วิธีการลดต้นทุน : ค่าแรงงานทางตรง	ใช้		ไม่ใช้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ให้ผลตอบแทนเป็นรายชิ้น แทนการให้เงินเดือน	81	28.93	199	71.07	280	100.00
เพิ่มพนักงานชั่วคราว (Part-Time) และปรับลดพนักงานประจำ	64	22.86	216	77.14	280	100.00
ใช้เครื่องจักรหรือเทคโนโลยีแทนพนักงาน เช่น กล้องวงจรปิดแทน รปภ.	138	49.29	142	50.71	280	100.00
ปรับลดค่าแรงงาน ให้ต่ำลงจากเดิม หรือไม่ขึ้นเงินเดือน	68	24.29	212	75.71	280	100.00
ปรับลดค่าล่วงเวลาให้น้อยลง หรือไม่มีเลย	81	28.93	199	71.07	280	100.00
เพิ่มศักยภาพพนักงานโดยเน้นให้มีความสามารถในการทำงานหลายด้าน	215	76.79	65	23.21	280	100.00
ส่งพนักงานไปอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน และเพิ่มศักยภาพ	144	51.43	136	48.57	280	100.00
ดำเนินการกิจกรรมกระตุ้นการทำงาน เช่น 5 ส. การประกันคุณภาพของ ISO	180	64.29	100	35.71	280	100.00
ใช้แรงงานต่างชาติเพื่อนบ้าน แทนแรงงานไทย	35	12.50	245	87.50	280	100.00

จากตารางที่ 4-10 พบว่า กิจการมีกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม ด้านค่าแรงงานทางตรงแตกต่างกันดังนี้

กิจการให้ผลตอบแทนเป็นรายชิ้นแทนการให้เงินเดือนจำนวน 81 คิดเป็นร้อยละ 28.93 และไม่ให้ผลตอบแทนเป็นรายชิ้นแทนการให้เงินเดือนจำนวน 199 คิดเป็นร้อยละ 71.07 เพิ่มพนักงานชั่วคราว (Part-Time) และปรับลดพนักงานประจำจำนวน 64 คิดเป็นร้อยละ 22.86 และไม่ใช่การเพิ่มพนักงานชั่วคราว (Part-Time) และปรับลดพนักงานประจำจำนวน 216 คิดเป็นร้อยละ 77.14 ใช้เครื่องจักรหรือเทคโนโลยี

แทนพนักงาน เช่น กล้องวงจรปิดแทน รปภ.จำนวน 138 คิดเป็นร้อยละ 49.29 และไม่ใช้เครื่องจักรหรือเทคโนโลยีแทนพนักงาน เช่น กล้องวงจรปิดแทน รปภ.จำนวน 142 คิดเป็นร้อยละ 50.71 ใช้การปรับลดค่าแรงงานให้ต่ำลงจากเดิมหรือไม่ขึ้นเงินเดือนจำนวน 68 คิดเป็นร้อยละ 24.29 และไม่ใช้การปรับลดค่าแรงงานให้ต่ำลงจากเดิมหรือไม่ขึ้นเงินเดือนจำนวน 212 คิดเป็นร้อยละ 75.71 ใช้การปรับลดค่าล่วงเวลาให้น้อยลงหรือไม่มีเลยจำนวน 81 คิดเป็นร้อยละ 28.93 และไม่ใช้การปรับลดค่าล่วงเวลาให้น้อยลงหรือไม่มีเลยจำนวน 199 คิดเป็นร้อยละ 71.07 ใช้การเพิ่มศักยภาพพนักงานโดยเน้นให้มีความสามารถในการทำงานหลายด้านจำนวน 215 คิดเป็นร้อยละ 76.79 และไม่ใช้การเพิ่มศักยภาพพนักงานโดยเน้นให้มีความสามารถในการทำงานหลายด้านจำนวน 65 คิดเป็นร้อยละ 23.21 ส่งพนักงานไปอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานและเพิ่มศักยภาพจำนวน 144 คิดเป็นร้อยละ 51.43 และไม่ใช้การส่งพนักงานไปอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานและเพิ่มศักยภาพจำนวน 136 คิดเป็นร้อยละ 48.57 ใช้การดำเนินการกิจกรรมกระตุ้นการทำงาน เช่น 5 ส. การประกันคุณภาพของ ISO จำนวน 180 คิดเป็นร้อยละ 64.29 และไม่ใช้การดำเนินการกิจกรรมกระตุ้นการทำงาน เช่น 5 ส. การประกันคุณภาพของ ISO จำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 35.71 ใช้แรงงานต่างชาติเพื่อนบ้านแทนแรงงานไทยจำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 12.50 และไม่ใช้แรงงานต่างชาติเพื่อนบ้านแทนแรงงานไทยจำนวน 245 คิดเป็นร้อยละ 87.50

4.3.2 วิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิต

ผลการวิเคราะห์วิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิตดังปรากฏในตารางที่ 4-11

ตารางที่ 4-11 แสดงวิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมโดยใช้ค่าใช้จ่ายในการผลิต

วิธีการลดต้นทุน : ค่าใช้จ่ายในการผลิต	ใช้		ไม่ใช้		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลดขั้นตอนการผลิต หรือลดระยะเวลาให้สั้นลง	187	66.79	93.00	33.21	280.00	100.00
ผลิตสินค้าเฉพาะมียอดสั่งซื้อไม่ผลิตสินค้าค้างสต็อก	194	69.29	86.00	30.71	280.00	100.00
ผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้เครื่องจักรเกิดความสูญเสีย	129	46.07	151.00	53.93	280.00	100.00
ให้ความสำคัญต่อการบำรุงรักษาเครื่องจักรตามกำหนดเพื่อเพิ่มอายุการใช้งาน	224	80.00	56.00	20.00	280.00	100.00
หาจุดบกพร่องในกระบวนการผลิตและหาวิธีการแก้ไข อย่างต่อเนื่อง	225	80.36	55.00	19.64	280.00	100.00
หานวัตกรรมใหม่หรือเทคโนโลยีเพื่อประหยัดพลังงาน	225	80.36	55.00	19.64	280.00	100.00
ปลูกจิตสำนึกให้พนักงานในเรื่องการประหยัดพลังงาน	241	86.07	39.00	13.93	280.00	100.00
จ้างที่ปรึกษาภายนอกในการแก้ไขปัญหาในโรงงาน	60	21.43	220.00	78.57	280.00	100.00
ลดความสูญเสียการผลิตของเสีย	171	61.07	109.00	38.93	280.00	100.00
การเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่แทนเครื่องจักรเก่า	182	65.00	98.00	35.00	280.00	100.00
การใช้เครื่องจักรมือสองแทนซื้อเครื่องจักรใหม่	141	50.36	139.00	49.64	280.00	100.00
การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน	100	35.71	180.00	64.29	280.00	100.00

จากตารางที่ 4-11 พบว่า กิจกรรมมีกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม ด้านค่าใช้จ่ายในการผลิตแตกต่างกันดังนี้

กิจกรรมใช้การลดขั้นตอนการผลิตหรือลดระยะเวลาให้สั้นลงจำนวน 187 คิดเป็นร้อยละ 66.79 และไม่ใช้การลดขั้นตอนการผลิตหรือลดระยะเวลาให้สั้นลงจำนวน 93 คิดเป็นร้อยละ 33.21 ใช้การผลิตสินค้าเฉพาะมียอดสั่งซื้อไม่ผลิตสินค้าค้างสต็อกจำนวน 194 คิดเป็นร้อยละ 69.29 และไม่ใช้การผลิตสินค้าเฉพาะมียอดสั่งซื้อไม่ผลิตสินค้าค้างสต็อกจำนวน 86 คิดเป็นร้อยละ 30.71 ผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้เครื่องจักรเกิดความสูญเสียจำนวน 129 คิดเป็นร้อยละ 46.07 และไม่ใช้การผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่ให้เครื่องจักรเกิดความสูญเสียจำนวน 151 คิดเป็นร้อยละ 53.93 ให้ความสำคัญต่อการบำรุงรักษาเครื่องจักรตามกำหนดเพื่อเพิ่มอายุการใช้งานจำนวน 224 คิดเป็นร้อยละ 80.00 และไม่ให้ความสำคัญต่อการบำรุงรักษาเครื่องจักรตามกำหนดเพื่อเพิ่มอายุการใช้งานจำนวน 56 คิดเป็นร้อยละ 20.00 หาจุดบกพร่องในกระบวนการผลิตและหาวิธีการแก้ไขอย่างต่อเนื่องจำนวน 225 คิดเป็นร้อยละ 80.36 และไม่ใช้การหาจุดบกพร่องในกระบวนการผลิตและหาวิธีการแก้ไขอย่างต่อเนื่องจำนวน 55 คิดเป็นร้อยละ 19.64 หาวัตกรรมใหม่หรือเทคโนโลยีเพื่อประหยัดพลังงานจำนวน 225 คิดเป็นร้อยละ 80.36 และไม่หานวัตกรรมใหม่หรือเทคโนโลยีเพื่อประหยัดพลังงานจำนวน 55 คิดเป็นร้อยละ 19.64 ใช้การปลูกจิตสำนึกให้

พนักงานในเรื่องการประหยัดพลังงานจำนวน 241 คิดเป็นร้อยละ 86.07 และไม่ได้ใช้การปลูกจิตสำนึกให้พนักงานในเรื่องการประหยัดพลังงานจำนวน 39 คิดเป็นร้อยละ 13.93 ใช้การจ้างที่ปรึกษาภายนอกในการแก้ไขปัญหาในโรงงานจำนวน 60 คิดเป็นร้อยละ 21.43 และไม่ได้ใช้การจ้างที่ปรึกษาภายนอกในการแก้ไขปัญหาในโรงงานจำนวน 220 คิดเป็นร้อยละ 78.57 ได้ใช้การลดความสูญเสียเปล่าการผลิตของเสียจำนวน 171 คิดเป็นร้อยละ 61.07 และไม่ได้ใช้การลดความสูญเสียเปล่าการผลิตของเสียจำนวน 109 คิดเป็นร้อยละ 38.93 ใช้การเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่แทนเครื่องจักรเก่าจำนวน 182 คิดเป็นร้อยละ 65.00 และไม่ได้ใช้การเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่แทนเครื่องจักรเก่าจำนวน 98 คิดเป็นร้อยละ 35.00 ใช้เครื่องจักรมือสองแทนซื้อเครื่องจักรใหม่จำนวน 141 คิดเป็นร้อยละ 50.36 และไม่ได้ใช้เครื่องจักรมือสองแทนซื้อเครื่องจักรใหม่จำนวน 139 คิดเป็นร้อยละ 49.64 ใช้การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานจำนวน 100 คิดเป็นร้อยละ 35.71 และไม่ได้ใช้การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานจำนวน 180 คิดเป็นร้อยละ 64.29

4.4 ผลการวิเคราะห์วิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนและการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) แบ่งออกเป็น 2 ส่วนประกอบของวิธีการบัญชีในการลดต้นทุน ได้แก่ การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน จำนวน 4 ข้อ และการลดต้นทุนโดยใช้วิธีการบัญชีบริหารจำนวน 5 ข้อ มีข้อความจำนวน 9 ข้อ

ดังนี้

4.4.1 การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนแบ่งออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

4.4.1.1 การใช้ข้อมูลวัตถุดิบทางตรงในด้านต่างๆ

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนวิธีการใช้ข้อมูลวัตถุดิบทางตรงในด้านต่างๆปรากฏในตารางที่ 4-12

ตารางที่ 4-12 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้ข้อมูลวัตถุดิบทางตรงในด้านต่างๆ

ใช้ข้อมูลวัตถุดิบทางตรงในด้านใด	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อหาจุดสั่งซื้อวัตถุดิบ	164	58.57
วิเคราะห์ราคาวัตถุดิบต่อหน่วย	108	38.57
วิเคราะห์ปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัด	78	27.86
ใช้ต่อรองขอส่วนลดในการสั่งซื้อ	111	39.64
วิเคราะห์การเบิกใช้ของวัตถุดิบ	56	20.00

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-12 พบว่า การใช้ข้อมูลวัตถุดิบทางตรงส่วนใหญ่ในด้านเพื่อหาจุดสั่งซื้อวัตถุดิบ คิดเป็นร้อยละ 58.57 รองลงมาได้แก่ ใช้ต่อรองขอส่วนลดในการสั่งซื้อคิดเป็นร้อยละ 39.64 ใช้วิเคราะห์ราคาวัตถุดิบต่อหน่วยคิดเป็นร้อยละ 38.57 ใช้วิเคราะห์ปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดคิดเป็นร้อยละ 27.86 และใช้วิเคราะห์การเบิกใช้ของวัตถุดิบคิดเป็นร้อยละ 20.00

4.4.1.2 การใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงในด้านต่างๆ

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนวิธีการใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงในด้านต่างๆปรากฏในตารางที่ 4-13

ตารางที่ 4-13 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงในด้านต่างๆ

ใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงในด้านใด	จำนวน	ร้อยละ
วิเคราะห์อัตราค่าแรงงานต่อหน่วย	106	37.86
วิเคราะห์เหตุผลสมควรของค่าล่วงเวลา	62	22.14
วางแผนภาษี หรือประกันสังคม	48	17.14
ใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนและสวัสดิ์การ	100	35.71
วิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน	144	51.43
เพื่อควบคุม การปฏิบัติงานตามระเบียบบริษัท	136	48.57

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-13 พบว่า การใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงส่วนใหญ่ในด้านวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานคิดเป็นร้อยละ 51.43 รองลงมาได้แก่ เพื่อควบคุมการปฏิบัติงานตามระเบียบบริษัทคิดเป็นร้อยละ 48.57 วิเคราะห์อัตราค่าแรงงานต่อหน่วยคิดเป็นร้อยละ 37.86 ใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนและสวัสดิ์การคิดเป็นร้อยละ 35.71 วิเคราะห์เหตุผลสมควรของค่าล่วงเวลาคิดเป็นร้อยละ 22.14 และวางแผนภาษี หรือประกันสังคมคิดเป็นร้อยละ 17.14

4.4.1.3 การใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตในด้านต่างๆ

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนวิธีการใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตในด้านต่างๆปรากฏในตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4-14 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตในด้านต่างๆ

ใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตในด้านใด	จำนวน	ร้อยละ
วิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตขั้นต่อหน่วย	93	33.21
วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่แต่ละรายการ	67	23.93
ใช้ในการควบคุมค่าใช้จ่ายการผลิตให้มีความเหมาะสม ไม่เกิดการสิ้นเปลือง	177	63.21
นำค่าใช้จ่ายในการผลิตมาจัดสรรตามกิจกรรมของแต่ละผลิตภัณฑ์	39	13.93
แยกค่าใช้จ่ายในการผลิตออกเป็นแต่ละแผนก เพื่อใช้ในการวัดประสิทธิภาพ	56	20.00
วิเคราะห์หาสาเหตุค่าใช้จ่ายการผลิตสูง-ต่ำ จากการประการไว้	69	24.64

จากตารางที่ 4-14 พบว่า การใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตส่วนใหญ่ในด้านใช้ในการควบคุมค่าใช้จ่ายการผลิตให้มีความเหมาะสมไม่เกิดการสิ้นเปลืองคิดเป็นร้อยละ 63.21 รองลงมาได้แก่ วิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตขั้นต่อหน่วยคิดเป็นร้อยละ 33.21 วิเคราะห์หาสาเหตุค่าใช้จ่ายการผลิตสูง-ต่ำ จากการประการไว้คิดเป็นร้อยละ 24.64 แยกค่าใช้จ่ายในการผลิตออกเป็นแต่ละแผนกเพื่อใช้ในการวัดประสิทธิภาพคิดเป็นร้อยละ 23.93 แยกค่าใช้จ่ายในการผลิตออกเป็นแต่ละแผนกเพื่อใช้ในการวัดประสิทธิภาพคิดเป็นร้อยละ 20.00 และนำค่าใช้จ่ายในการผลิตมาจัดสรรตามกิจกรรมของแต่ละผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละ 13.93

4.4.1.4 การใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตในด้านต่างๆ

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนการสรุปลดต้นทุนการผลิตให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆปรากฏในตารางที่ 4-14

ตารางที่ 4-15 แสดงจำนวนและร้อยละการสรุปต้นทุนการผลิตให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

การสรุปต้นทุนการผลิตให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจในเรื่องใด	จำนวน	ร้อยละ
รายงานระดับปริมาณการผลิต	81	28.93
วิเคราะห์สัดส่วนการผลิต	44	15.71
เลือกผลิตสินค้าที่มีกำไรสูงสุด	63	22.50
เพิ่มสายผลิตสินค้า	25	8.93
การคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วย	160	57.14
ตั้งราคาขาย	185	66.07
ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต	31	11.07
ตัดสินใจขยายโรงงาน	23	8.21

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-15 พบว่า การสรุปต้นทุนการผลิตให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจส่วนใหญ่ในเรื่องตั้งราคาขายคิดเป็นร้อยละ 66.07 รองลงมาได้แก่ การคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วยคิดเป็นร้อยละ 57.14 รายงานระดับปริมาณการผลิต คิดเป็นร้อยละ 28.93 เลือกผลิตสินค้าที่มีกำไรสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 22.50 วิเคราะห์สัดส่วนการผลิตคิดเป็นร้อยละ 15.71 ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตคิดเป็นร้อยละ 11.07 เพิ่มสายผลิตสินค้าคิดเป็นร้อยละ 8.93 และตัดสินใจขยายโรงงานคิดเป็นร้อยละ 8.21

4.4.2 การลดต้นทุนโดยใช้วิธีทางการบัญชีบริหาร

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการลดต้นทุนโดยใช้วิธีทางการบัญชีบริหารต้นทุนแบ่งออกเป็น 2 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้

4.4.2.1 ระยะเวลาในการประเมินต้นทุนการผลิต

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารวิธีการใช้ระยะเวลาในการประเมินต้นทุนการผลิตในตารางที่ 4-16

ตารางที่ 4-16 แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาในการประเมินต้นทุนการผลิต

ระยะเวลาในการประเมินต้นทุนการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
ทุก ๆ 1 เดือน	88	31.43
ทุก ๆ 3 เดือน	100	35.71
ทุก ๆ 6 เดือน	44	15.71
ทุก ๆ 1 ปี	49	17.50

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-16 พบว่า ระยะเวลาในการประเมินต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ทุก ๆ 3 เดือนคิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมาได้แก่ ทุก ๆ 1 เดือนคิดเป็นร้อยละ 31.43 ทุก ๆ 1 ปีคิดเป็นร้อยละ 17.50 และทุก ๆ 6 เดือนคิดเป็นร้อยละ 15.71

4.4.2.2 ระยะเวลาในการการเปรียบเทียบต้นทุนที่กำหนดไว้ (ต้นทุนมาตรฐาน) กับต้นทุนจริง

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารวิธีการใช้การเปรียบเทียบต้นทุนที่กำหนดไว้ (ต้นทุนมาตรฐาน) กับต้นทุนจริง ในตารางที่ 4-17

ตารางที่ 4-17 แสดงจำนวนและร้อยละการเปรียบเทียบต้นทุนที่กำหนดไว้ (ต้นทุนมาตรฐาน) กับต้นทุนจริง

การเปรียบเทียบต้นทุนที่กำหนดไว้ (ต้นทุนมาตรฐาน) กับต้นทุนจริง	จำนวน	ร้อยละ
การหาผลต่างด้านราคาวัตถุดิบ	163	58.21
การหาผลต่างด้านปริมาณการใช้วัตถุดิบ	99	35.36
การหาผลต่างด้านอัตราการจ้างค่าแรงงาน	97	34.64
การหาผลต่างด้านประสิทธิภาพค่าแรงงาน	47	16.79
การผลต่างด้านค่าใช้จ่ายในการผลิตทางด้านผันแปร	50	17.86
การผลต่างด้านค่าใช้จ่ายในการผลิตทางด้านคงที่	26	9.29

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-17 พบว่า การเปรียบเทียบต้นทุนที่กำหนดไว้ (ต้นทุนมาตรฐาน) กับต้นทุนจริงส่วนใหญ่เกิดผลต่างด้านราคาวัตถุดิบคิดเป็นร้อยละ 58.21 รองลงมาได้แก่ ผลต่างด้านปริมาณการใช้วัตถุดิบคิดเป็นร้อยละ 35.36 ผลต่างด้านอัตราการจ้างค่าแรงงานคิดเป็นร้อยละ 34.64 ผลต่างด้านค่าใช้จ่ายในการผลิตทางด้านผันแปรคิดเป็นร้อยละ 17.86 ผลต่างด้านประสิทธิภาพค่าแรงงานคิดเป็นร้อยละ 16.79 และผลต่างด้านค่าใช้จ่ายในการผลิตทางด้านคงที่คิดเป็นร้อยละ 9.29

4.4.2.2 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารวิธีการจัดทำงบประมาณ (Budgeting) ในตารางที่ 4-18

ตารางที่ 4-18 แสดงจำนวนและร้อยละการจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	จำนวน	ร้อยละ
การจัดทำงบประมาณวัตถุดิบ	153	54.64
การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิต	137	48.93
การจัดทำงบประมาณค่าแรงงานทางตรง	111	39.64

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-18 พบว่า การจัดทำงบประมาณ (Budgeting) ส่วนใหญ่จัดทำงบประมาณวัตถุดิบคิดเป็นร้อยละ 54.64 รองลงมาได้แก่ การจัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเป็นร้อยละ 48.93 และการจัดทำงบประมาณค่าแรงงานทางตรงคิดเป็นร้อยละ 39.64 การใช้แนวคิดการจำแนกต้นทุนในลักษณะต่างๆ

4.4.2.3 การใช้แนวคิดการจำแนกต้นทุนในลักษณะต่างๆ

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารการใช้แนวคิดการจำแนกต้นทุนในลักษณะต่างๆ ในตารางที่ 4-19

ตารางที่ 4-19 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้แนวคิดการจำแนกต้นทุนในลักษณะต่างๆ

ใช้แนวคิดการจำแนกต้นทุนในลักษณะใดบ้าง	จำนวน	ร้อยละ
จำแนกต้นทุนตามพฤติกรรมของต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ เป็นต้น	73	26.07
จำแนกต้นทุนเพื่อการควบคุม คือ ต้นทุนควบคุม และต้นทุนควบคุมไม่ได้	66	23.57
จำแนกต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ คือ ต้นทุนส่วนต่าง ต้นทุนเสียโอกาส และต้นทุนจม	58	20.71
จำแนกต้นทุนตามหน้าที่การทำงาน คือ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิต	170	60.71

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-19 พบว่า การใช้แนวคิดการจำแนกต้นทุนส่วนใหญ่จำแนกต้นทุนตามหน้าที่การทำงาน คือ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิตคิดเป็นร้อยละ 60.71 รองลงมาได้แก่ จำแนกต้นทุนตามพฤติกรรมของต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนคงที่ เป็นต้นคิดเป็นร้อยละ 26.07 จำแนกต้นทุนเพื่อการควบคุม คือ ต้นทุนควบคุม และต้นทุนควบคุมไม่ได้คิดเป็นร้อยละ 23.57 และจำแนกต้นทุนเพื่อการตัดสินใจ คือ ต้นทุนส่วนต่าง ต้นทุนเสียโอกาส และต้นทุนจมคิดเป็นร้อยละ 20.71

4.4.2.4 การใช้ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน – จำนวน – กำไร

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารวิธีการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน – จำนวน – กำไร ในตารางที่ 4-20

ตารางที่ 4-20 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน – จำนวน – กำไร

ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน – จำนวน – กำไร	จำนวน	ร้อยละ
การหาจุดคุ้มทุน	183	65.36
การคำนวณหาส่วนเกิน(ปลอดภัย)จุดคุ้มทุน	66	23.57
การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของกำไร	114	40.71

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-20 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน – จำนวน – กำไรส่วนใหญ่ใช้ความสัมพันธ์การหาจุดคุ้มทุน คิดเป็นร้อยละ 65.36 รองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของกำไรคิดเป็นร้อยละ 40.71 และการคำนวณหาส่วนเกิน (ปลอดภัย) จุดคุ้มทุนคิดเป็นร้อยละ 23.57

4.4.2.5 การใช้การใช้เทคนิคการจัดการต้นทุน

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารวิธีการใช้เทคนิคการจัดการต้นทุน ในตารางที่ 4-21

ตารางที่ 4-21 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้เทคนิคการจัดการต้นทุน

ใช้เทคนิคการจัดการต้นทุน	จำนวน	ร้อยละ
การคำนวณและควบคุมต้นทุนเชิงกิจกรรม	88	31.43
ใช้วิธีการบัญชีตามศูนย์ความรับผิดชอบ	58	20.71
การคำนวณต้นทุนโดยแบ่งตามหน่วยงาน	88	31.43
ต้นทุนตามเป้าหมาย	122	43.57

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-21 พบว่า การใช้เทคนิคการจัดการต้นทุนส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนตามเป้าหมายคิดเป็นร้อยละ 43.57 รองลงมาได้แก่ การคำนวณและควบคุมต้นทุนเชิงกิจกรรมและการคำนวณต้นทุนโดยแบ่งตามหน่วยงานคิดเป็นร้อยละ 31.43 และใช้วิธีการบัญชีตามศูนย์ความรับผิดชอบคิดเป็นร้อยละ 20.71

4.4.2.6 การใช้วิธีการของต้นทุนคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารวิธีการของต้นทุนคุณภาพ ในตารางที่ 4-22

ตารางที่ 4-22 แสดงจำนวนและร้อยละการใช้วิธีการของต้นทุนคุณภาพ

ใช้วิธีการของต้นทุนคุณภาพอย่างไรบ้าง	จำนวน	ร้อยละ
ควบคุมโดยการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดสินค้าด้อยคุณภาพ เช่น การบำรุงรักษาอุปกรณ์	197	70.36
ควบคุมโดยการประเมิน เช่น การตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบตามคำสั่งซื้อ	156	55.71
ควบคุมโดยเน้นที่ความล้มเหลวภายใน เช่น การแก้ไขสินค้าก่อนส่งมอบให้ลูกค้า	80	28.57
ควบคุมโดยเน้นที่ความล้มเหลวภายนอกได้แก่ การประกันสินค้าตามสัญญาประกัน	28	10.00

หมายเหตุ : ในแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดมีจำนวน 280 ราย)

จากตารางที่ 4-22 พบว่า การใช้วิธีการของต้นทุนคุณภาพส่วนใหญ่ควบคุมโดยการป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดสินค้าด้อยคุณภาพ เช่น การบำรุงรักษาอุปกรณ์คิดเป็นร้อยละ 70.36 รองลงมาได้แก่ ควบคุมโดยการประเมิน เช่น การตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบตามคำสั่งซื้อคิดเป็นร้อยละ 55.71 ควบคุมโดยเน้นที่ความล้มเหลวภายใน เช่น การแก้ไขสินค้าก่อนส่งมอบให้ลูกค้าคิดเป็นร้อยละ 28.57 และควบคุมโดยเน้นที่ความล้มเหลวภายนอกได้แก่ การประกันสินค้าตามสัญญาประกันคิดเป็นร้อยละ 10.00

5. ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสอบถามปลายเปิดเป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังนี้

ปัญหาในการจัดทำบัญชีเพื่อการตัดสินใจของท่านคืออะไร

ผู้วิจัยสามารถแบ่งปัญหาออกมาเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ผู้ประกอบการที่มีขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่ข้อมูลทางการบัญชีได้ถูกจัดเก็บและบันทึกข้อมูลผ่านโปรแกรมทางการบัญชีได้อย่างถูกต้องครบถ้วน สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้ตลอดเวลา เช่น ยอดขาย ต้นทุนการผลิต และ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ผู้ประกอบการขนาดกลาง ส่วนใหญ่ เป็นสาขาธุรกิจจากส่วนกลาง ได้แก่ โรงงานผลิตเสื้อผ้า และ โรงงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ข้อมูลทางการบัญชีจะถูกส่งไปยังส่วนกลาง และไม่ได้นำข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนมาใช้เท่าที่ควร เนื่องจากส่วนกลางต้องการปิดเป็นความลับ และต้องการให้ส่วนภูมิภาคเป็นเพียงโรงงานผลิตเท่านั้น

ผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดย่อม ส่วนใหญ่จัดทำบัญชีเพื่อการตัดสินใจแยกต่างหากกับบัญชีที่ให้สำนักงานบัญชีทำ เนื่องจากการผลิตเป็นลักษณะรับจ้างผลิตเป็นรายชิ้น (Job order) เจ้าของกิจการคิดต้นทุนอย่างง่าย ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนทางการบัญชี และการปันส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิต

วิธีการลดต้นทุนของท่านเป็นอย่างไร ใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาช่วยตัดสินใจอย่างไร

ผู้ประกอบการทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีความเห็นตรงกันเรื่องการลดต้นทุนคือ ให้ความสนใจในเรื่องของวัตถุดิบทางตรง เพราะมูลค่ามากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ และ ใช้วิธีการประหยัดทุกภาคส่วนได้แก่ การขจัดความสิ้นเปลือง และซื้อวัตถุดิบอย่างไรให้ถูกที่สุด ส่วนค่าแรงงานนั้น ไม่มีผลต่อการตัดสินใจลดต้นทุน ตรงกันข้ามกิจการกลับพยายามให้ความสำคัญมากที่สุดในด้านการให้สวัสดิการ เพื่อให้พนักงานได้อยู่กับธุรกิจการให้นานยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) เพื่อศึกษา “กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี” โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการใช้กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาการนำข้อมูลด้านการบัญชีต้นทุนมาบริหารจัดการในโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุบลราชธานี

ประชากรการวิจัย คือ โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี พนักงานบัญชี และผู้บริหารของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี และคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดที่ศึกษาจำนวน 907 โรงงานโดยใช้สูตร Taro Yamane (Yamane, 1973 อ้างถึงใน บุญใจ ศรีสถิตยัณรากร, 2545 : 195) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้จำนวน 278 ตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บตัวอย่างทั้งหมด 280 ราย โดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวอย่างตามแบบสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลทั่วไปของโรงงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) มีข้อความจำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของกิจการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความจำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบโรงงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) อุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนประกอบของต้นทุนผลิตภัณฑ์ ได้แก่ วิธีการลดต้นทุนของวัตถุดิบทางตรง จำนวน 8 ข้อ วิธีการลดต้นทุนของค่าแรงงานทางตรง จำนวน 9 ข้อ และวิธีการลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายการผลิตจำนวน 8 ข้อ รวมข้อความจำนวน 19 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) แบ่งออกเป็น 2 ส่วนประกอบของวิธีทางการบัญชีในการลดต้นทุน ได้แก่ การลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน จำนวน 4 ข้อ และการลดต้นทุนโดยใช้วิธีทางการบัญชีบริหารจำนวน 5 ข้อ มีข้อความจำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการลดต้นทุนของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือโดยในส่วน of ข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science for Windows) วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ 0.897 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ รวมจำนวนที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น 280 ราย จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยข้อคำถามที่เกี่ยวกับร้านค้า ผู้ตอบแบบสอบถาม และระบบการคุ้มครองทางสังคม ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับข้อคำถามที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) นอกจากนี้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมดใช้การวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

5.1 สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอเป็นภาพรวม และข้อสรุปผลการวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ตามลำดับ ดังนี้

5.1.1 ลักษณะการประกอบกิจการส่วนใหญ่เป็นกิจการซ่อมรถยนต์ จำนวน 80 โรงงาน รองลงมาคือ กิจการเครื่องจักรกล จำนวน 42 โรงงาน และ กิจการเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน จำนวน 37 โรงงาน จากโรงงานทั้งสิ้น 280 โรงงาน

5.1.2 ลักษณะการจัดทำบัญชีส่วนใหญ่จัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชี รองลงมาได้แก่ จัดทำโดยสำนักงานบัญชี

5.1.2 โรงงานมีการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดา รองลงมาคือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ อยู่ที่ 6-10 ปี มีทุนจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 1 ล้านบาท ถึง 5 ล้านบาท มีผลการดำเนินงาน ปี 2552 อยู่ที่กำไรตั้งแต่ 1 – 500,000 บาท และจำนวนพนักงานในโรงงานที่มีจำนวน 1-20 คน

5.1.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของกิจการ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่มีผลต่อวัตถุดิบทางตรง ปัจจัยที่มีผลต่อค่าแรงงานทางตรง และปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการผลิต สรุปได้ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อวัตถุดิบทางตรง ระดับมาก คือ การเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบทางตรง และค่าขนส่งวัตถุดิบเข้าสู่โรงงานเพิ่มสูงขึ้น ปัจจัยที่มีผลต่อค่าแรงงานทางตรง ระดับปานกลาง คือ การเพิ่มขึ้นของค่าแรงงานขั้นต่ำ และการว่างงานของลูกจ้างในการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการผลิตระดับปานกลางคือ ต้นทุนในการบำรุงรักษาเครื่องจักรเพิ่มสูงขึ้น และค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์

5.1.4 กลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม จาก 3 ปัจจัยที่มีผลกระทบในข้อ 5.1.3 โรงงานอุตสาหกรรม คือ วิธีการด้านวัตถุดิบทางตรง กิจการกำหนดให้มีวัตถุดิบคงเหลือระดับต่ำที่สุด – สูงที่สุด เพื่อป้องกันต้นทุนจม และการติดตามความเคลื่อนไหวและวางแผนราคาก่อนมีการจัดซื้อ เป็นวิธีการที่นิยมมากที่สุด ส่วนวิธีการด้านค่าแรงงานทางตรง กิจการใช้วิธีการเพิ่มศักยภาพพนักงานโดยเน้นให้มีความสามารถในการทำงานหลายด้าน และดำเนินการกิจกรรมกระตุ้นการทำงาน เช่น 5 ส. การประกันคุณภาพของ ISO สุดท้ายวิธีการด้านค่าใช้จ่ายในการผลิต กิจการดำเนินการโดยหาจุดบกพร่องในกระบวนการผลิตและหาวิธีการแก้ไข อย่างต่อเนื่อง หานวัตกรรมใหม่หรือเทคโนโลยีเพื่อประหยัดพลังงาน และให้ความสำคัญต่อการบำรุงรักษาเครื่องจักรตามกำหนดเพื่อเพิ่มอายุการใช้งาน

5.1.5 การวิเคราะห์วิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนและการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า การใช้ข้อมูลของวัตถุดิบทางตรงส่วนใหญ่ เพื่อหาจุดสั่งซื้อวัตถุดิบ และใช้ต่อรองขอ

ส่วนลดในการสั่งซื้อ การใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงส่วนใหญ่ ในด้านวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน และเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานตามระเบียบบริษัท การใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตส่วนใหญ่ ใช้ในการควบคุมค่าใช้จ่ายการผลิตให้มีความเหมาะสม ไม่เกิดการสิ้นเปลือง และวิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตขั้นปรตต่อหน่วย สุดท้ายการสรุปต้นทุนการผลิตให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจในเรื่อง การตั้งราคาขายและการคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วย

5.1.6 การลดต้นทุนโดยใช้วิธีการทางบัญชีบริหาร วิธีการใช้ระยะเวลาในการประเมินต้นทุนการผลิตทุก ๆ 3 เดือน และรองลงมาคือทุก ๆ 1 เดือน การเปรียบเทียบต้นทุนที่กำหนดไว้ (ต้นทุนมาตรฐาน) กับต้นทุนจริง กิจการให้ความสำคัญกับวัตถุดิบทางตรง โดยใช้วิธีการหาผลต่างด้านราคาวัตถุดิบ และหาผลต่างด้านปริมาณการใช้วัตถุดิบ ในด้านการจัดทำงบประมาณ (Budgeting) กิจการก็ยังคงจัดทำงบประมาณวัตถุดิบ เช่นกัน วิธีการจำแนกต้นทุนตามหน้าที่การทำงาน คือ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายในการผลิต เป็นวิธีที่เลือกใช้สูงสุด สุดท้ายเทคนิคความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน – จำนวน – กำไร กิจการนำเครื่องมือการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนมาประกอบการตัดสินใจมากที่สุด

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ได้พบจากผลการวิจัยในเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปราย เพื่อสรุปเป็นข้อยุติให้ทราบถึงข้อเท็จจริง ได้ 5 ข้อ ดังนี้

5.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่คือ กิจการซ่อมรถยนต์ รองลงมาคือ กิจการเครื่องจักรกล และ กิจการเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน

5.2.2 จากผลการวิจัย พบว่า การใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินงานมาแล้ว 6-10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรนภา ทับธนะ (2550) ในงานวิจัยเรื่อง “การใช้ข้อมูลการบัญชีบริหารในโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดสงขลา” ผลการวิจัยพบว่า การใช้ข้อมูลทางการบัญชีบริหารไม่ได้เป็นธุรกิจใหม่ เนื่องจากไม่จำเป็นที่จะต้องใช้ข้อมูลมากนัก

5.2.3 จากผลการวิจัย พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมให้ความสำคัญกับวัตถุดิบทางตรงมากกว่า ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยส่วนใหญ่ นำข้อมูลด้านวัตถุดิบทางตรง มาวิเคราะห์ผลต่างด้านราคาวัตถุดิบ และหาผลต่างด้านปริมาณการใช้วัตถุดิบ ในด้านการจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

5.2.4 การวิเคราะห์วิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุนและการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม พบว่า การใช้ข้อมูลของวัตถุดิบทางตรงส่วนใหญ่ เพื่อหาจุดสั่งซื้อวัตถุดิบ และใช้ต่อรองขอส่วนลดในการสั่งซื้อ การใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงส่วนใหญ่ ในด้านวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน และเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานตามระเบียบบริษัท การใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตส่วนใหญ่ ใช้ในการควบคุมค่าใช้จ่ายการผลิตให้มีความเหมาะสม ไม่เกิดการสิ้นเปลือง และวิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตขั้นปรตต่อหน่วย สุดท้ายการสรุปต้นทุนการผลิตให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจในเรื่อง การตั้งราคาขายและการคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุจิตใจ ขอเสริมศรี (2550) ในงานวิจัยเรื่อง “การจัดการต้นทุนธุรกิจสปา : กรณีศึกษา โรงแรม/รีสอร์ทม สปา และเดย์สปา ในภาคใต้”

5.2.5 ต้นทุนที่ผู้ประกอบการเห็นว่ามีความสำคัญต่อผลการดำเนินงานมากที่สุด คือ ต้นทุนด้านการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2548) ผลการวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การจัดการต้นทุนของผู้ประกอบการธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม” ซึ่งโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัด

อุบลราชธานีมีการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่เป็นบุคคลธรรมดา รองลงมาคือ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ อยู่ที่ 6-10 ปี มีทุนจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 1 ล้าน ถึง 5 ล้านบาท มีผลการดำเนินงาน ปี 2552 อยู่ที่กำไรตั้งแต่ 1 – 500,000 บาท และจำนวนพนักงานในโรงงานที่มีจำนวน 1-20 คน

5.3 ข้อเสนอแนะ

เพื่อเป็นการสร้างขวัญ กำลังใจ และความมั่นคงในการทำงาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ควรศึกษาในกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้รูปแบบการหรือโมเดลในการลดต้นทุนอย่างแท้จริง โดยการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นตัวขับเคลื่อนวิธีการ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าว จะเป็นประโยชน์กับโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ ต่อไป

5.3.2 ขยายขอบเขตการวิจัยในด้านอื่นๆ มากยิ่งขึ้น เช่น ความต้องการข้อมูลเพื่อการบริหาร โรงงานอุตสาหกรรม และระบบบัญชีที่ช่วยในการลดต้นทุน อันจะเป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ และการพัฒนาองค์ความรู้ต่อไป

5.3.3 ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี เท่านั้น ซึ่งหากต้องการทราบกลยุทธ์ในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมเป็นภาค หรือทั้งประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งกิจการและอุตสาหกรรมทุกจังหวัดในประเทศไทย

5.3.4 การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาในแนวรูปแบบแนวปฏิบัติในการลดต้นทุนโดยการประยุกต์สารสนเทศทางการบัญชี เพื่อให้เกิดเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พุดม. **การวางแผนและควบคุมกำไร**. ฉบับปรับปรุงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาวิสัยทัศน์นักบริหาร,2549
- จุฑามาศ จรรย์ญาพร. “การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน เพื่อพัฒนาธุรกิจ SME” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย** 24 (1) มกราคม – เมษายน 2547.122-137.
- ดวงมณี โกมารทัต. **การบัญชีต้นทุน**. ครั้งที่ 9.กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2546.
- ปริยานุช อภิบุญโยภาส และคณะ. “การวิเคราะห์ต้นทุนอุตสาหกรรมไม้ยางพาราไทย” รายงานการวิจัย,2544.
- พรนภา ทับธนะ. “การใช้ข้อมูลบัญชีบริหารในโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดสงขลา” รายงานการวิจัย,2548.
- เริงฤทธิ์ ตรียานุรักษ์. “การลดต้นทุนการผลิตของธุรกิจสินค้าตกแต่งบ้านแห่งหนึ่ง ในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551
- วิจิตรา พูลเพิ่มทรัพย์. **หลักการบัญชีต้นทุน**. ครั้งที่ 5.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,2547.
- ศรายุทธ์ ทองอร่าม. “การดำเนินกลยุทธ์ทางธุรกิจในภาวะผันผวน: กลยุทธ์ลดต้นทุนเพื่อเพิ่มกำไร” สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย,2551.
- ศุภนันท์ ชุ่มใจ. “แนวทางในการลดต้นทุนโดยใช้ระบบต้นทุนกิจกรรม : กรณีศึกษา บริษัท ไทยคอสโมส ฟู้ดส์ จำกัด จังหวัดเชียงราย” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ. “กลยุทธ์การจัดการต้นทุนของผู้ประกอบธุรกิจโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม” **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**11(4) ตุลาคม – ธันวาคม 2548.409-420.
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. **การบัญชีต้นทุน 1 : แนวคิดในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์และหลักการบันทึกบัญชี**. กรุงเทพฯ : แมคกรอ-ฮิล ,2546.
- สุดใจ ขอเสริมศรี. “การจัดการต้นทุนธุรกิจสปา: กรณีศึกษา โรงแรม/รีสอร์ท สปา และเดย์สปาในภาคใต้.” **วารสารสงขลานครินทร์ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**13(1) มกราคม-มีนาคม 2550.75-96.
- สุทัยสวาสดี คงขุนเทียน “การลดต้นทุนผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐานในกระบวนการผลิต ” บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551
- Don R. Hansen, Maryanne M.Mowen. **Cost Management**. South-Western College Publishing.2002
- Horngren , Charles T. **Cost Accounting : A managerial Emphasis**.11 ed. New Jersey: Pearson Education. 2003.
- Ray H. Garrison, Eric W. Noreen . **Managerial Accounting**. McGraw-Hill, 2000.
- Van Derbeck ,Edward J. **Principle of Cost Accounting**. 13 ed. Ohio: South-western Thomson Learning. 2005
- Hansen and Mowen. **Cost Management: Accounting and control**. Third Edition. South-Western College Publishing : USA. 1999.

Hilton and et.all. **Cost Management: Strategies for Business Decisions**. McGraw-Hill Irwin : U.S.A., 2000.

Welsch Glenn A., Hilton Ronald W. and Gordon Pual N. **Budgeting Profit Planning and Control**. NJ: rentice Hall, Englewood Cliffs. 1988.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

กลยุทธ์การลดต้นทุนของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอุบลราชธานี

คำชี้แจง

1. ในแบบสอบถามนี้ การลดต้นทุน หมายถึง การขจัดความสิ้นเปลืองให้หมดสิ้น และการยกเลิกวิธีการ โดยหาแนวทางใหม่ให้เกิดความประหยัดในการผลิตสินค้าหรือบริการ

2. การตอบแบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านได้ประเมินรายละเอียดในแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

ตอนที่ 2 ผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันของกิจการ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ผลกระทบต่อวัตถุดิบทางตรง

2.2 ผลกระทบต่อค่าแรงงานทางตรง

2.3 ผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายในการผลิต

ตอนที่ 3 กลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม 3 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 กลยุทธ์การลดต้นทุนของวัตถุดิบทางตรง

3.2 กลยุทธ์การลดต้นทุนของค่าแรงงานทางตรง

3.3 กลยุทธ์การลดต้นทุนของค่าใช้จ่ายในการผลิต

ตอนที่ 4 วิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและขอความกรุณาท่านได้โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงที่ท่านได้ดำเนินการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม การตอบแบบสอบถามของท่านในครั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าเป็นความลับ ไม่เปิดเผยชื่อกิจการ และข้อมูลอ้างอิงถึงตัวท่าน

นายธีรวิทย์ กาปัญญา

อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี คณะบริหารศาสตร์

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. ลักษณะการประกอบกิจการ (จำแนกตามหมวดอุตสาหกรรม)

☐ การเกษตร	☐ อาหาร
☐ เครื่องแต่งกาย	☐ ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้
☐ เพอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	☐ กระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ
☐ ผลิตภัณฑ์โลหะ	☐ ขนส่ง
☐ เครื่องจักรกล	☐ อโลหะ
☐ พลาสติก	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
2. ลักษณะการจดทะเบียนดำเนินธุรกิจ

☐ บุคคลธรรมดา	☐ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
☐ ห้างหุ้นส่วนจำกัด	☐ บริษัทจำกัด
☐ บริษัท (มหาชน) จำกัด	
3. ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ

☐ น้อยกว่า 1 ปี	☐ 1-5 ปี
☐ 6-10 ปี	☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี	☐ 20 ปี ขึ้นไป
4. ทุนจดทะเบียนหรือเงินลงทุน

☐ น้อยกว่า 1 ล้านบาท	☐ ตั้งแต่ 1 ล้านบาท – 5 ล้านบาท
☐ ตั้งแต่ 5 ล้านบาท - 10 ล้านบาท	☐ ตั้งแต่ 10 ล้านบาท – 50 ล้านบาท
☐ ตั้งแต่ 50 ล้านบาท – 100 ล้านบาท	☐ ตั้งแต่ 100 ล้านบาท ขึ้นไป
5. ผลการดำเนินงาน (ปี พ.ศ. 2552)

☐ ขาดทุน	☐ กำไรตั้งแต่ 1 – 500,000 บาท
☐ กำไรตั้งแต่ 5 แสนบาท – 1 ล้านบาท	☐ กำไรตั้งแต่ 1 ล้านบาท – 3 ล้านบาท
☐ กำไรตั้งแต่ 3 ล้านบาท – 10 ล้านบาท	☐ กำไรตั้งแต่ 10 ล้านบาท – 50 ล้านบาท
☐ กำไรตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป	
6. ลักษณะการจัดทำบัญชี

☐ จัดทำบัญชีโดยพนักงานบัญชี	☐ จัดทำโดยสำนักงานบัญชี
--	--
7. จำนวนพนักงานในโรงงาน

☐ 1- 20 คน	☐ ตั้งแต่ 20-50 คน
☐ ตั้งแต่ 50- 100 คน	☐ ตั้งแต่ 100- 300 คน
☐ ตั้งแต่ 300- 500 คน	☐ ตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของกิจการ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันของกิจการโดยใช้เกณฑ์ดังนี้ คือ

5	หมายถึง	มีผลกระทบมากที่สุด	4	หมายถึง	มีผลกระทบมาก
3	หมายถึง	มีผลกระทบปานกลาง	2	หมายถึง	มีผลกระทบน้อย
1	หมายถึง	มีผลกระทบน้อยที่สุด			

ข้อ	ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิต	ระดับของผลกระทบ				
		5	4	3	2	1
ปัจจัยที่มีผลต่อวัตถุดิบทางตรง						
1.	การเพิ่มขึ้นของราคาวัตถุดิบทางตรง					
2.	ค่าขนส่งวัตถุดิบเข้าสู่โรงงานเพิ่มสูงขึ้น					
3.	วัตถุดิบล้าสมัย หรือคงค้างสูง เนื่องจากไม่มีคำสั่งซื้อ					
4.	การเปิดเสรีจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ทำให้ราคาวัตถุดิบเพิ่มสูงขึ้น					
5.	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกรณีนำเข้าวัตถุดิบ					
6.	วัตถุดิบในประเทศไม่ทันสมัย และคุณภาพไม่สม่ำเสมอ					
		ท่านคิดว่าค่าวัตถุดิบทางตรงปีนี้เมื่อเทียบกับปีก่อนเพิ่มขึ้น.....%				
ปัจจัยที่มีผลต่อค่าแรงงานทางตรง						
1.	การปรับขึ้นของอัตราค่าแรงงานขั้นต่ำ					
2.	การว่างงานของลูกจ้างในการปฏิบัติงาน					
3.	ภาระในการจ่ายค่าชดเชยในกรณีเลิกจ้างพนักงาน					
4.	คนงานเปลี่ยนงานบ่อย หรือกลับบ้านเมื่อถึงฤดูทำนา					
5.	ต้นทุนจากการหางานคนต่างด้าวเพิ่มสูงขึ้น					
6.	ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ					
		ท่านคิดว่าค่าแรงงานทางตรงปีนี้เมื่อเทียบกับปีก่อนเพิ่มขึ้น.....%				
ปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายในการผลิต						
1.	ต้นทุนในการบำรุงรักษาเครื่องจักรเพิ่มสูงขึ้น					
2.	ค่าสาธารณูปโภค ได้แก่ ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า และค่าโทรศัพท์					
3.	ต้นทุนในการเก็บรักษาสินค้าสำเร็จรูป					
4.	เกิดค่าความสูญเสียหรือของเสียระหว่างการผลิตสูง					
5.	ภาระสวัสดิการพนักงานเพิ่มสูงขึ้น					
6.	ค่าปรับจากการส่งสินค้าล่าช้า					
7.	อุปกรณ์ไม่ทันสมัย ทำให้ต้องใช้แรงงานมาก					
		ท่านคิดว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตปีนี้เมื่อเทียบกับปีก่อนเพิ่มขึ้น.....%				

ตอนที่ 3 กลยุทธ์การลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริงของวิธีการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อ	วิธีการลดต้นทุน	ใช้	ไม่ใช้
วัตถุดิบทางตรง			
1.	กำหนดให้มีวัตถุดิบคงเหลือระดับต่ำที่สุด – สูงที่สุด เพื่อป้องกันต้นทุนจม		
2.	สั่งซื้อวัตถุดิบจำนวนมากเพื่อให้ได้ราคาถูกลง (EOQ)		
3.	ปรับปรุงส่วนผสม หรือปรับลดส่วนประกอบของวัตถุดิบที่มีราคาสูง		
4.	การเลือกใช้วัตถุดิบทดแทน หรือคุณภาพใกล้เคียงและมีราคาต่ำ		
5.	รวมตัวในเครือข่ายธุรกิจเพื่อต่อรองราคาสินค้ากับผู้ขาย		
6.	ทำสัญญาซื้อขายเป็นรายปี หรือใช้เครื่องมือทางการเงินในการซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ		
7.	ติดตามความเคลื่อนไหวและวางแผนราคาก่อนมีการจัดซื้อ		
8.	ใช้ระบบข้อมูลครบคอมพิวเตอร์ ในกระบวนการสั่งซื้อวัตถุดิบ		
ค่าแรงงานทางตรง			
1.	ให้ผลตอบแทนเป็นรายชิ้น แทนการให้เงินเดือน		
2.	เพิ่มพนักงานชั่วคราว (Part-Time) และปรับลดพนักงานประจำ		
3.	ใช้เครื่องจักรหรือเทคโนโลยีแทนพนักงาน เช่น กล้องวงจรปิดแทน รปภ.		
4.	ปรับลดค่าแรงงาน ให้ต่ำลงจากเดิม หรือไม่ขึ้นเงินเดือน		
5.	ปรับลดค่าล่วงเวลาให้น้อยลง หรือไม่มีเลย		
6.	เพิ่มศักยภาพพนักงานโดยเน้นให้มีความสามารถในการทำงานหลายด้าน		
7.	ส่งพนักงานไปอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน และเพิ่มศักยภาพ		
8.	ดำเนินการกิจกรรมกระตุ้นการทำงาน เช่น 5 ส. การประกันคุณภาพของ ISO		
9.	ใช้แรงงานต่างชาติเพื่อนบ้าน แทนแรงงานไทย		
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			
1.	ลดขั้นตอนการผลิต หรือลดระยะเวลาให้สั้นลง		
2.	ผลิตสินค้าเฉพาะมียอดสั่งซื้อ ไม่ผลิตสินค้าค้างสต็อก		
3.	ผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้เครื่องจักรเกิดความสูญเปล่า		
4.	ให้ความสำคัญต่อการบำรุงรักษาเครื่องจักรตามกำหนดเพื่อเพิ่มอายุการใช้งาน		
5.	หาจุดบกพร่องในกระบวนการผลิต และหาวิธีการแก้ไข อย่างต่อเนื่อง		
6.	หานวัตกรรมใหม่หรือเทคโนโลยี เพื่อประหยัดพลังงาน		
7.	ปลูกจิตสำนึกให้พนักงานในเรื่องการประหยัดพลังงาน		
8.	จ้างที่ปรึกษาภายนอกในการแก้ไขปัญหาในโรงงาน		
9.	ลดความสูญเปล่าการผลิตของเสีย		
ค่าใช้จ่ายในการผลิต (ต่อ)			
10.	การเปลี่ยนเครื่องจักรใหม่แทนเครื่องจักรเก่า		

11.	การใช้เครื่องจักรมือสองแทนซื้อเครื่องจักรใหม่		
12.	การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน		

ตอนที่ 4 วิธีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน และการบัญชีบริหารในการลดต้นทุนในโรงงานอุตสาหกรรม (สามารถทำเครื่องหมาย ✓ ได้มากกว่า 1 ช่อง)

ลดต้นทุนโดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีต้นทุน

4.1 ใช้ข้อมูลวัตถุดิบทางตรงในด้านใด

- เพื่อหาจุดสั่งซื้อวัตถุดิบ ใช้ต่อรองขอส่วนลดในการสั่งซื้อ
- วิเคราะห์ราคาวัตถุดิบต่อหน่วย วิเคราะห์การเบิกใช้ของวัตถุดิบ
- วิเคราะห์ปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัด อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

4.2 ใช้ข้อมูลค่าแรงงานทางตรงในด้านใด

- วิเคราะห์อัตราค่าแรงงานต่อหน่วย ใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนและสวัสดิ์การ
- วิเคราะห์เหตุผลสมควรของค่าล่วงเวลา วิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน
- วางแผนภาษี หรือประกันสังคม เพื่อควบคุม การปฏิบัติงานตามระเบียบบริษัท
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

4.3 ใช้ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตในด้านใด

- วิเคราะห์อัตราค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปรต่อหน่วย
- วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่แต่ละรายการ
- ใช้ในการควบคุมค่าใช้จ่ายการผลิตให้มีความเหมาะสม ไม่เกิดการสิ้นเปลือง
- นำค่าใช้จ่ายในการผลิตมาจัดสรรตามกิจกรรมของแต่ละผลิตภัณฑ์
- แยกค่าใช้จ่ายในการผลิตออกเป็นแต่ละแผนก เพื่อใช้ในการวัดประสิทธิภาพ
- วิเคราะห์หาสาเหตุค่าใช้จ่ายการผลิตสูง-ต่ำ จากการประการไว้

4.4 การสรุปต้นทุนการผลิตให้กับผู้บริหารในการตัดสินใจในเรื่องใด

- รายงานระดับปริมาณการผลิต การคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วย
- วิเคราะห์สัดส่วนการผลิต ตั้งราคาขาย
- เลือกลงผลิตสินค้าที่มีกำไรสูงสุด ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต
- เพิ่มสายผลิตสินค้า ตัดสินใจขยายโรงงาน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

2. ลดต้นทุนโดยใช้วิธีทางการบัญชีบริหาร

2.1 ระยะเวลาในการประเมินต้นทุนการผลิต

- ทุก ๆ 1 เดือน ทุก ๆ 3 เดือน ทุก ๆ 6 เดือน ทุก ๆ 1 ปี อื่น ๆ (ระบุ).....

2.2 การเปรียบเทียบต้นทุนที่กำหนดไว้ (ต้นทุนมาตรฐาน) กับต้นทุนจริง

- การหาผลต่างด้านราคาวัตถุดิบ
- การหาผลต่างด้านปริมาณการใช้วัตถุดิบ
- การหาผลต่างด้านอัตราราคาจ้างค่าแรงงาน

